

OINARRIZKO HITZAK

euskarazko hitz erabilgarrienak

GLOTODIDAKTIKA LANAK 34

**Euskara Zerbitzua
Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila**

Lehen Argitaraldia: 1989ko otsaila. Ale kopurua: 5.000
Interneterako bertsio eguneratua: 2014ko apirila

@ Euskal Herriko Autonomia Erkidegoko Administrazioa
Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila
Argitaratzailea: Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
Wellington Dukearen kalea, 2 - 01011 Gasteiz
Egilea: Ibon Olaziregi
Azala: Jesus Iturriza
Fotokonposizioa: DIDOT, S.A., Nerbioi kalea, 3-5.º - Bilbo
Inprimatzailea: ITXAROPENA, S.A., Araba kalea, 45 - Zarautz (Gipuzkoa) I.S.B.N.: 84-7542-653-0
Legezko gordailua: S.S. 236/89

OINARRIZKO HITZAK

Euskarazko hitz erabilgarrienak

Ibon Olaziregi

EUSKO JAURLARITZAREN ARGITALPEN ZERBITZU NAGUSIA

HITZAURREA

Liburuxka honek 1989an izan zuen lehen argitaraldia. Abiaturua ahozko hizkuntzan zegoen: hain zuzen ere hitzen maiztasun- eta prestasun-azterketa batean (J.M. Etxebarria, J.A. Mujika. *Euskararen Oinarrizko Hiztegia*, Gasteiz, 1987). Hori, ordea, ez zen aski euskararen oinarrizko hiztegia islatzeko. Hizkuntza idatziak ere bere lekua behar zuen horrelako zerrenda batean. Horretarako, Ibon Sarasolaren *Gaurko euskara idatziaren maiztasun azterketa (1982)*, Euskaltzaindiaren *Batasunerako Hiztegia* (1968) eta beste hainbat hiztegi arakatu ziren idatziaren arloko hainbat hitz sartzeko.

Orain, interneten erakusgai jartzeko, errepassoa eman diogu hitz-zerrendatxo hari. Hitzen idazkera eguneratu dugu forma batua hobetsiz, *Euskaltzaindiaren Hiztegiari* jarraiki. Horrez gain, zerrenda pixka bat osatu dugu, denbora ez baita alferrik pasatzen. Esaterako, garai bateko *idazmakinari ordenagailuak* gain hartu dio eta, oro har, lexiko idatziaren pisua handitu egin da.

Emaizta hemen duzue: 2.500 hitzeko zerrendatxo bat. Horien artean oinarrizkoenak izartxo batez markatu ditugu: 800 pasatxo.

Helburua, hasieran bezala, ez da hitzen esanahia bilatzea edo erdal hitzen euskarazko ordaina aurkitzea. Horretarako badira hainbat hiztegi on, gaur egun interneten ere kontsulta litezkeenak. Xedea euskara ikasten ari denari laguntza eskaintzea da, beharrezko diren hitzez jabetzen joateko. Berez, euskarazko hitz-zerrenda hutsa da hemen eskaintzen denaren muina. Gero, osagarri gisa, zenbait datu erantsita hornitu dugu zerrenda soil hori: erdal ordaina, adibideak edo sinonimoak.

Gasteizen, 2014ko apirilean

ZENBAKIAK

0= huts, zero

1 = bat

2 = bi

3 = hiru

4 = lau

5 = bost

6 = sei

7 = zazpi

8 = zortzi

9 = bederatzi

10 = hamar

11 = hamaika

12 = hamabi

13 = hamahiru

14 = hamalau

15 = hamabost

16 = hamasei

17 = hamazazpi

18 = hemezortzi

19 = hemeretzi

20 = hogei

21 = hogeita bat

22 = hogeita bi

23 = hogeita hiru

24 = hogeita lau

25 = hogeita bost

26 = hogeita sei

27 = hogeita zazpi

28 = hogeita zortzi

29 = hogeita bederatzi

30 = hogeita hamar

31 = hogeita hamaika

32 = hogeita hamabi

33 = hogeita hamahiru

40 = berrogei

50 = berrogeita hamar

60 = hirurogei

70 = hirurogeita hamar

80 = laurogei

90 = laurogeita hamar

100 = ehun

101 = ehun eta bat

150 = ehun eta berrogeita hamar

200 = berrehun

300 = hirurehun

400 = laurehun

500 = bostehun

600 = seiehun

700 = zazpiehun

800 = zortziehun

900 = bederatziehun

1.000 = mila

1.500 = mila eta bostehun

1.565 = mila bostehun eta hirurogeita bost

2.000 = bi mila

3.000 = hiru mila

100.000 = ehun mila

500.000 = bostehun mila

1.000.000 = milioi bat

Euskara Gaztelania Adibideak Sinonimoak

A

abade	cura, sacerdote		<i>Apaiz</i>
abantaila	ventaja		
* abendu	diciembre		
* aberastu	enriquecerse, hacerse rico		
* aberats	rico	<i>"Aberatsak ongi bizi dira"</i>	
abere	animal doméstico, animal		
aberri	patria	<i>"Aberria denona da"</i>	
abertzale	patriota		
abesti	canción		<i>Kantu. Kanta</i>
abestu	cantar		<i>Kantatu</i>
abiadura	velocidad	<i>"Abiadura handia daramazu"</i>	
abiatu	ponerse en marcha, partir	<i>"Etxera abiatu da"</i>	
abisatu	avisar	<i>"Abisa iezaiozu Josuri!"</i>	
abisu	aviso		
abizen	apellido	<i>"Izen-abizenak idatzi"</i>	<i>Deitura</i>
abokatu	abogado		
* abuztu	agosto		
adar	cuerno		
	rama		
adibide	ejemplo		
* adibidez	por ejemplo	<i>"Adibidez zure kasua"</i>	
adierazi	expresar, declarar, significar		
adin	edad		<i>Edade</i>
* adina	tanto como.	<i>"Zuk adina jan dut"</i>	<i>Beste. Adinbat</i>
adinbat	tanto como	<i>"Zuk adinbat sufritu dut nik ere"</i>	<i>Adina. Beste</i>
adio	adiós		<i>Agur</i>
adiskide	amigo, compañero		<i>Lagun</i>
* aditu	oír	<i>"Aditu al duzu?"</i>	<i>Entzun</i>
	entender		<i>Ulertu</i>
aditz	verbo		
adizu	oye!, oiga!		<i>Aizu</i>
adore	ánimo, tesón, valor	<i>"Adorea falta zaizu"</i>	
* afaldu	cenar	<i>"Goazen afaltzera"</i>	
afalondo	sobremesa, después de cenar	<i>"Afalondoan zinera joango gara"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* afari	cena	"Afare ederra izan da"	
ageri izan	aparecer, estar a la vista	"Ez da inor ageri"	
* agertu	aparecer	"Berandu agertu zen"	<i>Azaldu</i>
agian	quizás	"Agian jakingo du"	<i>Beharbada</i>
* agindu	ordenar, mandar orden, mandato prometer		
agintari	gobernante, autoridad		
aginte	autoridad, mando		
agiri	documento		
agortu	agotarse, acabarse secarse	"Ibaia agortu da"	<i>Amaitu</i>
agudo	rápido, rápidamente	"Agudo!"	<i>Azkar. Laster. Arin.</i>
* agur	adios, saludo, despedida	"Agur, lagunak!"	
agure	(hombre) anciano, viejo	"Agurea ematen duzu!"	
agurtu	saludar, despedir		
ahal	ojalá poder, fuerza, posibilidad	"Sendatuko ahal da!"	<i>Ahalmen</i>
* ahal izan	poder	"Ahal bada, egingo dut"	
ahalegin	esfuerzo	"Ahaleginak egin ditut"	
ahalegindu	esforzarse		
ahalmen	poder, capacidad, facultad	"Ez dut horretarako ahalmenik"	
aharrausi egin	bostezar		<i>Aho zabalka egin</i>
ahate	pato		
* ahaztu	olvidar	"Ahaztu egin zait!"	<i>Ahantzi</i>
ahitu	agotar, extinguir	"Indarrak ahitu zaizkit"	<i>Amaitu. Bukatu</i>
* ahizpa	hermana (respecto a mujer)	"Garbiñe Aneren ahizpa da"	
* aho	boca	"Ahoan sartu du gozokia"	
aholku	consejo		<i>Kontseilu</i>
ahots	voz		<i>Boz</i>
ahul	débil	"Oso ahula sentitzen dut neure burua"	<i>Makal</i>
ahuldu	debilitarse	"Ahulduta nago"	
ahuntz	cabra		
ailegatu	llegar		<i>Iritsi. Heldu</i>
aingeru	ángel		
* aipatu	mencionar, citar	"Horrelako zerbait aipatu zuen"	<i>Aitatu</i>
* aire	aire	"Hegazkina airean doa"	
aise	fácilmente	"Aise igo naiz"	<i>Erraz</i>
* aita	padre	"Aita lanean da"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
aitabitxi	padrino		<i>Aitaponteko</i>
aitaginarreba	suegro		
aitaita	abuelo		<i>Aitona. Aitatxi</i>
* aitona	abuelo		<i>Aitaita. Aitatxi</i>
aitortu	confesar, reconocer		
aitzakia	pretexto, excusa	<i>"Aitzakiarik ez jarri"</i>	
aitzur	azada	<i>"Aitzurrean aritu naiz arratsaldean"</i>	
aizkolari	cortador de troncos		<i>Aizkolari</i>
aizkora	hacha		
akabatu	morir, matar (animales)	<i>"Akabatu da". "Akabatuko zaitut"</i>	<i>Hil</i>
akabu	fin, colmo, acabóse	<i>"Akabua da"</i>	
akats	defecto		
	muesca		<i>Koska</i>
akordio	acuerdo		
* al	partícula interrogativa	<i>"Etorri al da?"</i>	
* ala	o (en pregunta disyuntiva)	<i>"Bai ala ez?"</i>	
* alaba	hija	<i>"Alaba ezkontzen zait"</i>	
* alai	alegre	<i>"Neska alai da"</i>	
alaitu	alegrarse		<i>Poztu</i>
alargun	viudo, -a		
albiste	noticia		<i>Berri</i>
albo	lado	<i>"Zure alboan dago"</i>	<i>Aldamen</i>
aldaketa	cambio	<i>"Aldaketa batzuk egingo ditut"</i>	
aldamen	lado, junto a		<i>Albo</i>
* aldapa	cuesta		<i>Aldats</i>
aldats	cuesta, pendiente		<i>Aldapa</i>
* aldatu	cambiar	<i>"Asko aldatu zara"</i>	
	cambiarse de ropa	<i>"Aldatu zara?"</i>	
* alde	parte, lado	<i>"Alde batetik"</i>	
	a favor de	<i>"Zure alde nago"</i>	
* alde egin	marcharse	<i>"Alde hemendik!" "Alde egin zuen"</i>	
alderantziz	al revés		<i>Aldrebes. Atzekoz aurrera</i>
* alderdi	parte, zona	<i>"Alderdi honetan"</i>	<i>Alde</i>
	partido político		
* aldi	vez	<i>"Hiru aldiz"</i>	
	tiempo, época	<i>"Aldi hartan"</i>	<i>Garai</i>
aldiz	por el contrario, en cambio	<i>"Gaur, aldiz, gaizki nago"</i>	<i>Berriz. Ostera</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
aldizkari	revista		
aldrebes	al revés		<i>Alderantziz.</i>
	torpe, retorcido	<i>"Ume aldrebesa"</i>	
ale	grano, semilla		
	ejemplar, unidad	<i>"Liburu honen bost ale"</i>	
* alegia	es decir, osea	<i>"Hilaren hiruan, bihar alegia"</i>	
* alfer	vago	<i>"Alfer hutsa da"</i>	<i>Nagi</i>
* alferrik	en vano	<i>"Alferrik lan guztia!"</i>	
algara	carrajada, algarabía	<i>"Tabernako algarak"</i>	
* alkandora	camisa	<i>"Alkandora zuria jantziko dut"</i>	
* alkate	alcalde	<i>"Alkate jauna falta da"</i>	
alor	campo		
	terreno, área	<i>"Alor hau aztertu behar da"</i>	<i>Arlo</i>
* altu	alto	<i>"Oso altua da"</i>	<i>Garai. Luze</i>
altuera	altura		
* altxatu	levantar	<i>"Altxa ezazu burua!"</i>	<i>Jaso</i>
	levantarse		<i>Jaiki. Zutitu</i>
altzari	mueble		<i>Mueble</i>
alu	granuja	<i>"Alu hori!"</i>	
	vulva, coño		
	estúpido		
* ama	madre	<i>"Ama oportetan joan zait"</i>	
amabitxi	madrina		<i>Amaponteko</i>
amaginarreba	suegra		
amaitu	acabar, terminar	<i>"Noiz amaituko duzu?"</i>	<i>Bukatu</i>
amama	abuela		<i>Amona. Amatxi</i>
amantal	delantal		
amatatu	apagar		<i>Itzali</i>
* amets	sueño (de soñar)	<i>"Amets egin dut"</i>	
amodio	amor, amorío		
* amona	abuela		<i>Amama. Amatxi</i>
amore eman	ceder	<i>"Azkenean amore eman zuen"</i>	
amorratu	rabiar	<i>"Amorratzen dago"</i>	
	empedernido, acérrimo	<i>"Mendizale amorratua"</i>	
amorruru	rabia, furor	<i>"Amorruru bizian"</i>	<i>Errabia</i>
* anaia	hermano	<i>"Anaia etorri zait"</i>	
anai-arrebak	hermanos (hermanos y hermanas)	<i>"Hiru anai-arreba gara"</i>	<i>Neba-arrebak</i>
andereño	maestra, señorita		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
andereño	señorita		
* andre	señora, esposa mujer	"Andrearekin joan zen"	<i>Emazte</i>
andregai	novia, prometida		<i>Emaztegai</i>
animalia	animal		<i>Abere</i>
animatu	animarse		
antolatu	organizar, preparar		
antxoa	anchoa		
* antz	parecido, semejanza	"Amaren antza duzu"	
antzeko	parecido, similar	"Kepa zure antzekoa da"	
antzeman	notar, darse cuenta	"Antzeman nion zerbait"	
antzerki	pieza teatral, teatro		<i>Teatro</i>
antzina	antiguamente	"Antzinako kontuak"	
apaindu	adornar, prepararse	"Etxea apaintzen ari gara"	
apaiz	cura, sacerdote		<i>Abade</i>
apal	balda, estante humilde		<i>Umil</i>
apar	espuma		<i>Bits</i>
aparatu	aparato		<i>Aparailu</i>
aparta, aparteko	excelente	"Leku aparta" "Aparteko mutila"	<i>Bikain</i>
apartatu	separarse, apartarse.		<i>Bere(i)zi</i>
aparte	aparte, lejos	"Euskal Herritik aparte"	
* apiril	abril	"Apirilean nire urtebetetzea da"	
aprobatu	aprobar	"Azterketa onartu dut"	<i>Gainditu</i>
aprobetxatu	aprovechar		
* apur bat	un poco		<i>Pixka bat</i>
* apurtu	romper, desmenuzar	"Kristala apurtu da"	<i>Hautsi. Puskatu</i>
apustu	apuesta	"Apustua egingo dizut!"	<i>Postura</i>
ar	macho	"Txakur hori arra da, ala emea?"	
arabera	según, conforme a	"Esandakoaren arabera"	
arantza	espina espino		<i>Elorri</i>
arau	norma, regla		
* arazi	hacer realizar, obligar, inducir	"Ura edanarazi nion"	<i>Arazi</i>
* arazo	asunto	"Arazo batez hitz egin behar dugu"	
	problema		
arbel	pizarra encerado, pizarra	"Arbelean idatzi"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
arbola	árbol		<i>Zuhaitz</i>
ardatz	eje		
* ardi	oveja		
* ardo	vino	<i>"Ez zaigu ardorik gelditzen"</i>	
ardura	cuidado, responsabilidad	<i>"Zure ardura da hori"</i>	
arduradun	responsable	<i>"Nor da arduraduna?"</i>	
arduratu	encargarse, preocuparse		
are	aún, incluso	<i>"Are gehiago"</i>	
areto	sala, salón	<i>"Zinema-aretoa"</i>	
argal	delgado, flaco	<i>"Oso argal ikusten zaitut"</i>	
argaldu	adelgazar	<i>"Asko argaldu zara"</i>	<i>Flakatu</i>
* argazki	fotografía	<i>"Argazki batzuk egin ditut"</i>	
* argi	luz	<i>"Argi gutxi dago"</i>	
	claro	<i>"Argi dago" "Urdin argia"</i>	
	inteligente		
argitaratu	publicar		
argitu	aclarar, iluminar	<i>"Arazo hau argitu behar da"</i>	
argizari	cera		
* ari izan	estar haciendo	<i>"Lanean ari da"</i>	<i>Jardun. Ihardun</i>
ariketa	ejercicio		
arima	alma		
* arin	ligero	<i>"Poltsa arina da"</i>	
	rápido	<i>"Arin doa"</i>	<i>Azkar</i>
arineketan	corriendo		<i>Korrika. Lasterka.</i>
arkatz	lápiz		<i>Lapitz</i>
arkume	cordero		<i>Bildots</i>
arlo	área, campo	<i>"Matematika arloan"</i>	
* armairu	armario		
armiarma	araña		
arnasa hartu	respirar	<i>"Arnasa hartu zuen berriro"</i>	
arotz	carpintero		<i>Zurgin</i>
	herrero		
* arrain	pez, pescado	<i>"Arrain asko jaten dut"</i>	
arraio	rayos! demonios!	<i>"Zer arraio gertatzen da?"</i>	<i>Arraioa!</i>
arrakasta	éxito		
arrandegi	pescadería		
arrano	águila		
arrantza	pesca	<i>"Arrantzan egin dut"</i>	
	rebuzno	<i>"Astoak arrantza egin du"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* arrantzale	pescador		
* arraro	raro, extraño	"Gauza arraroa gertatu zitzaidan"	
arraska	fregadera	"Arraska plateretz betea dago"	
arrastaka	a rastras, arrastrando	"Arrastaka darama txakurra"	
arrasto	rastro, pista	"Ez dut arrastorik ere!"	
arratoi	rata		
arrats	anochecer		<i>Iluntze</i>
* arratsalde	(la) tarde	"Arratsaldean elkartuko gara"	
* arratsalde on	buenas tardes!		
arraun	remo	"Arraunean ibili naiz"	
* arrautza	huevo	"Arrautza frijituak ala uretan paseak?"	
arrazo	raza		
* arrazoi	razón	"Arrazioa duzu"	
* arriba	hermana (respecto a hombre)	"Amaia Pelloren arribada"	
* arren	a pesar de	"Ikusi arren"	<i>Nahiz eta</i>
	por favor		<i>Mesedez</i>
-arren	para, por	"Ikustearren"	<i>-gatik, -teko</i>
arreta	atención, cuidado	"Arreta izan ezazu"	
* arriku	peligro		
arrikuetsu	peligroso, arriesgado	"Leku arrikuetsua da"	
* arropa	ropa	"Arropa zikin horiek erantzi!"	
arrosa	rosa (color)		
	rosa (flor)		
arrosario	rosario		
arrotz	forastero, extraño		
arroz	arroz	"Arroza tomatearekin"	
arunt	ordinario, común	"Gizon arunta"	
	totalmente, muy	"Arunt zaila"	<i>Oso</i>
artalde	rebaño de ovejas		
* arte	hasta (tiempo)	"Bihar arte"	
* artean	entre	"Lore artean"	
artez	derecho, recto		<i>Zuzen</i>
artista	artista		
arto	maíz		
artzain	pastor		
ase izan	saciarse, hartarse	"Ase naiz"	
askatasun	libertad		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* askatu	soltar, liberar	<i>"Zapatak askatu"</i> <i>"Presoa askatu"</i>	
aske	libre		<i>Libre</i>
aski	bastante	<i>"Aski da!"</i>	<i>Nahikoa</i>
* asko	mucho, muchos	<i>"Anai-arreba asko gara"</i>	<i>Anitz</i>
asmakizun	invención		
	acertijo		
* asmatu	inventar	<i>"Jolas bat asmatu dut"</i>	
	acertar		
* asmo	intención	<i>"Joateko asmoa dut"</i>	
* aspaldi	hace tiempo	<i>"Aspaldi ikusi nuen"</i>	
aspergarri	fastidioso, aburrido		<i>Gogaikarri</i>
* aspertu	aburrirse		<i>Gogaitu</i>
astakeria	burrada	<i>"Ez astakeriarik esan!"</i>	
* aste	semana	<i>"Aste honetan amaitzen da kurtsoa"</i>	
* astearte	martes		<i>Martitzen</i>
* asteazken	miércoles		<i>Eguazten</i>
astebete	una semana	<i>"Astebete pasatu dut kanpoan"</i>	
asteburu	fin de semana		<i>Aste bukaera</i>
astegun	día de la semana, laborable	<i>"Astegunean ez dut denborarik"</i>	
* astelehen	lunes		
asti	tiempo disponible	<i>"Ez dut astirik"</i>	
astindu	sacudir	<i>"Alfonbra leihoan astindu zuen"</i>	
astiro	despacio	<i>"Astiro-astiro"</i>	<i>Poliki.</i>
asto	burro	<i>"Astoak arrantza egiten du"</i>	
* astun	pesado	<i>"Kaxa astuna da hau"</i>	<i>Pisu</i>
atal	apartado, sección		
	gajo de fruta		
atari	portal, umbral	<i>"Etxeko atarian dabilta jolasean"</i>	
* ate	puerta	<i>"Atetik sartu zen"</i>	
* atera	sacar	<i>"Atera dut"</i>	
	salir	<i>"Atera naiz"</i>	<i>Irten</i>
ateri	escampado, tiempo sereno	<i>"Ateri dago"</i>	
* aterki	paraguas		<i>Euritako</i>
aterpe	refugio, cobijo	<i>"Aterpe batean sartu ginen"</i>	
atertu	escampar, dejar de llover	<i>"Atertu du"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
atseden	descanso		
atseden hartu	descansar		<i>Deskantsatu</i>
* atsegin	agradable, amable placer	<i>"Pertsona atsegina da"</i>	
atsegin izan	gustar	<i>"Atsegin nuen toki hura"</i>	<i>Gustatu. Maite izan</i>
atso	anciana, vieja	<i>"Atso zahar bat da"</i>	
atxilotu	detener, apresar		<i>Preso hartu</i>
atximurka egin	pellizcar	<i>"Atximurka egin zidan"</i>	<i>Zimiko egin</i>
* atzamar	dedo		<i>Hatz. Behatz. Eri</i>
atzapar	garra, zarpa		
atzaparka egin	arañar		<i>Harramazka egin</i>
* atze	parte posterior, detrás	<i>"Atzean duzu giltza"</i>	<i>Atze. Gibel</i>
atzera	de nuevo atrás, hacia atrás	<i>"Atzera saldu zuen"</i>	<i>Berriz</i>
atzeraka	retrocediendo, hacia atrás	<i>"Atzeraka goaz"</i>	
atzeratu	atrasar, retrasar	<i>"Trena atzeratu egin da"</i>	
atzerri	(país) extranjero	<i>"Atzerrian ibili naiz"</i>	
* atzo	ayer	<i>"Buruko minez nago atzotik"</i>	
* aukera	elección, opción ocasión surtido, gama	<i>"Ikasteko aukera"</i>	
aukeratu	elegir, escoger	<i>"Bakarra aukeratu behar duzu"</i>	<i>Hautatu</i>
* aulki	asiento, banco, silla		
aurka	contra	<i>"Zure aurka daude"</i>	<i>Kontra</i>
aurkeztu	presentar	<i>"Programa bat aurkezten du"</i>	
aurki	pronto, dentro de poco	<i>"Aurki izango dira hemen lagunak"</i>	
* aurkitu	encontrar	<i>"Bilatuz gero, aurkituko duzu"</i>	<i>Topatu</i>
* aurpegi	cara, rostro	<i>"Aurpegi polita duzu"</i>	<i>Musu</i>
* aurre	delante, parte delantera anteriormente	<i>"Aurrean dago"</i> <i>"Joan aurretik"</i>	<i>Aitzin</i>
aurren	primero	<i>"Aurrena izan naiz"</i>	<i>Lehenengo</i>
aurrerapen	adelanto, progreso		
aurreratu	adelantar	<i>"Asko aurreratu duzu"</i>	
* aurten	este año	<i>"Aurten jai gutxi ditugu"</i>	
ausart	atrevido, valiente	<i>"Oso gizon ausarta da"</i>	
ausartu	atreverse	<i>"Ni ez nintzateke ausartuko"</i>	
auskalo	vete a saber	<i>"Auskalo non dagoen!"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* autobus	autobús	"Autobusean etorri naiz"	
automatiko	automático		
* automobil	automóvil, coche		<i>Auto. Beribil. Kotxe</i>
auzi	disputa, litigio	"Auzitara jo zuten"	
* auzo	barrio		<i>Auzune</i>
	vecino		
auzune	barrio	"Langile auzune batean bizi naiz"	<i>Auzo</i>
axola izan	importar	"Ez zait axola"	<i>Inporta izan. Ardura izan.</i>
* azal	piel	"Azal zurikoa da"	
	cáscara, piel	"Sagar azalik ez dut jaten"	
* azaldu	aparecer	"Ez da azaldu"	<i>Agertu</i>
	explicar		<i>Esplikatu</i>
* azaro	noviembre		
azazkal	uña		<i>Atzazal</i>
azenario	zanahoria		
azeri	zorro		
* azkar	rápido		<i>Arin. Bizkor</i>
	listo	"Oso mutil azkarra da"	<i>Bizkor</i>
* azken	último, final	"Azkenean etxera joan behar"	<i>Atzen</i>
azkenurren	penúltimo		<i>Azkenurreko</i>
azkura	picor	"Azkura dut besoan"	
azoka	mercado		<i>Merkatu</i>
* azpi, azpian	debajo	"Ohe azpian hautsa dago"	
azpikogona	combinación, saya		
* azterketa	examen, análisis		
aztertu	examinar, analizar		
* azukre	azúcar	"Azukre-koskorra"	
B			
* ba-	partícula afirmativa: ya, sí	"Banoa"	
	si (condicional)	"Joaten bada"	
baba	haba		
babarrun	alubia		<i>Indaba</i>
babes	protección, amparo		
* bada ezpada ere	por si acaso	"Berokia hartu, bada ezpada ere"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* bada, ba	pues	"Horrela, bada" "Ez dakit, ba"	
* bai	sí	"Bai, bai, ikusi dut"	
* baietz	que sí	"Baietz, gizona!"	
	a que sí	"Baietz euria egin"	
baieztatu	confirmar		
bailara	valle	Haran	
baimen	permiso		
* baina	pero	"Baina, zer gertatzen da?"	
bainatu	bañarse		
* baino	que (comparación)	"Ni zu baino gazteagoa naiz"	
	sino		Baizik
bainu	baño		
* bait-	puesto que, ya que	"Berandu baita"	
* baita ere	también	"Baita zuri ere"	
* baizik	sino	"Gaur ez, bihar baizik" "Hura baizik ez dut maite"	Baino. Baizik eta
bakailao	bacalao		
bakar	único, solo	"Alaba bakarra da"	
bakardade	soledad	"Bakardadea oso gustukoa dut"	
bakarka	a solas, individualmente	"Bakarka egiten ditu gauza guztiak"	
* bakarrik	sólo, solamente	"Bakarrik zaude?"	
* bake	paz	"Utz nazazu bakean!"	
baketsu	pacífico, apacible	"Leku baketsua"	
* bakoitz	cada	"Herri bakoitzak bere jaiak ditu"	
baldar	torpe	"Oso baldarra da kiroletarako"	
* baldin	si (condicional)	"Baldin badator"	
baldintza	condición	"Bi baldintza ipiniko dizkizut"	
baliatu	valerse	"Bere anaiaz baliatu da"	
balio	valor		Balore
* balio izan	valer	"Ez du balio" "Zenbat balio du horrek?"	
balkoi	balcón		
* baloi	balón		
bana	sendos, uno cada uno	"Zaldi bana hartu zuten"	
banaka	de uno en uno	"Banaka sar zaitzte!"	Banan bana
banatu	repartir	"Gozokiak banatu zituen"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* banku	banco		<i>Banketxe</i>
bapo	estupendamente	<i>"Bapo jokatu zuten"</i>	<i>Primeran</i>
baratxuri	ajo		<i>Berakatz</i>
baratza	huerto, huerta		<i>Ortu</i>
barazki	hortaliza, verdura		<i>Ortuari</i>
bare	limaco		
	calmado	<i>"Itsasoa bare dago"</i>	
	bazo		
barik	sin	<i>"Gogo barik"</i>	<i>Gabe</i>
bariku	viernes		<i>Ostiral</i>
barkamen	perdón	<i>"Barkamena eskatu zion"</i>	
* barkatu	perdonar	<i>"Barka iezaiozu!"</i>	
barne	interior, dentro		<i>Barru. Barren</i>
	inclusive	<i>"Igandea barne"</i>	
barrabil	testículo		<i>Potro</i>
* barre	risa	<i>"Barrez ari da"</i>	<i>Irri</i>
barregarri	gracioso		
	ridículo		
barregura	ganas de reír	<i>"Barregura ematen dit"</i>	
barren	interior, dentro		<i>Barru</i>
* barru	interior, dentro	<i>"Etxe barruan dago"</i>	<i>Barren. Barne</i>
bart	anoche	<i>"Bart ez dut ongi lo egin"</i>	
basati	salvaje	<i>"Zure lagunak basatiak dira"</i>	
* baserri	caserío	<i>"Baserriko lanak"</i>	
* baserritar	habitante del caserío, campesino, baserritarra		
* baso	bosque		
	vaso	<i>"Basoa bete!"</i>	<i>Edalontzi</i>
* bat	uno	<i>"Herri bat"</i>	
bat batean	de repente	<i>"Bat batean euria hasi zuen"</i>	
bataio	bautizo		
batasun	unidad, unión	<i>"Batasun handia behar dugu"</i>	
batel	bote, lancha		<i>Txalupa</i>
* baten bat	alguno	<i>"Baten bat ibili da hemen"</i>	
* batera	a la vez, juntos	<i>"Batera hasi ziren hizketan"</i>	
* batere ez	ninguno	<i>"Ez dut batere dirurik"</i>	
* batez ere	sobre todo	<i>"Eskerrak denei, eta batez ere zuri"</i>	<i>Batik bat</i>
batik bat	sobre todo		<i>Batez ere</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* batu	recoger sumar		<i>Bildu</i>
	unificar, unir		<i>Bateratu</i>
batzar	reunión, asamblea		<i>Biltzar. Bilera</i>
batzorde	comisión	<i>"Ekonomi batzordea"</i>	
* batzuk	unos, algunos	<i>"Gauza batzuk hartuko ditut"</i>	
* baxu	bajo	<i>"Maila baxuko ikasleak dira"</i>	
* bazkaldu	comer (al mediodía)	<i>"Nik etxean bazkaltzen dut"</i>	
bazkalondo	sobremesa, después de comer	<i>"Bazkalondoan lo-kuluxka egin ohi dut"</i>	
* bazkari	comida (del mediodía)	<i>"Gaur bazkaria daukat"</i>	
* bazter	rincón, orilla	<i>"Bide bazterrean"</i>	
baztertu	arrinconar, desechar	<i>"Joseba baztertu samarra dago"</i>	
bedeinkatu	bendecir bendito	<i>"Ur bedeinkatua"</i>	
bederen	por lo menos, siquiera	<i>"Bat bederen erosiko didazu?"</i>	<i>Behintzat. Behinik behin.</i>
* begi	ojo	<i>"Begi beltzak"</i>	
* begiratu	mirar	<i>"Begira hona!"</i>	
* behar	necesidad trabajo		<i>Lan</i>
* behar izan	necesitar tener que	<i>"Etxera joan behar dut"</i>	
* beharbada	quizás	<i>"Beharbada joango naiz"</i>	<i>Agian. Baliteke</i>
beharrezko	necesario	<i>"Behar-beharrezkoa zara"</i>	
behartsu	necesitado, pobre		<i>Pobre</i>
behartu	obligar, forzar	<i>"Lana amaitzera behartu zuen"</i>	
* behatz	dedo, dedo del pie		<i>Hatz. Atzamar. Eri</i>
* behe, behean	parte inferior, abajo	<i>"Behean dago" "Behetik nator"</i>	
* behi	vaca	<i>"Behia hil zaigu"</i>	
* behin	una vez	<i>"Behin bakarrik izan naiz Parisen"</i>	
* behin ere ez	nunca	<i>"Ez dut behin ere arrainik jan"</i>	<i>Inoiz ez. Sekula ez</i>
behinik behin	al menos	<i>"Horrek behinik behin zerbait egin du"</i>	<i>Behintzat. Bederen</i>
* behintzat	por lo menos, al menos	<i>"Gaur behintzat eguraldi ona dugu"</i>	<i>Bederen. Behinik behin</i>
behor	yegua		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
bekain	ceja		
bekatu	pecado	"Bekatu egin dut"	
bekoki	(la) frente		<i>Kopeta</i>
* belar	hierba	"Belarretan etzanda"	
* belarri	oreja, oído	"Belarriko mina"	
belarritako	pendiente	"Belarritako bat galdu zait"	
belarrondoko	bofetada, torta	"Belarrondoko bat emango dizut"	<i>Masaileko</i>
belaun	rodilla		
belaunaldi	generación	"Belaunaldiz belaunaldi"	
belauniko	de rodillas	"Belauniko jar zaitez!"	
* beldur	miedo	"Ez dut beldurrik ezagutzen"	
beldur izan	tener miedo, temer	"Beldur naiz ez ote den jausiko"	
beldurtti	miedoso		
beldurtu	asustarse, atemorizarse	"Beldurtu egin naiz"	
* beltz	negro	"Praka beltzak jantziko ditut"	
benetako	verdadero	"Benetako pistola zuen"	<i>Egiatzko</i>
* benetan	de verdad, en serio		<i>Egiaz. Egiatan. Zinez</i>
* bera	él mismo	"Bera izan da"	
	mismo	"Atzoko toki berean"	
* berak	ellos, ellos mismos		<i>Beraiek. Eurak</i>
berakatz	ajo		<i>Baratxuri</i>
* berandu	tarde, con retraso	"Berandu zatoz"	
berandutu	hacerse tarde, retrasarse	"Berandutu egin zait"	
berau	éste mismo	"Beronek esan dit"	
* beraz	por lo tanto, por consiguiente	"Beraz, bihar hasiko gara"	
berba	palabra		<i>Hitz</i>
berba egin	hablar	"Berba egin dut aitarekin"	<i>Hitz egin</i>
berbera	el mismo, el mismísimo	"Gauza berbera esan nion"	
berbetan	hablando, conversando	"Berbetan ziharduen"	<i>Hizketan</i>
* berde	verde		<i>Orlegi</i>
* berdin	igual	"Berdin da!" "Hau ere berdina da"	
* berdintsu	similar, parecido	"Berdintsuak zarete"	
* bere	su, suyo, de él mismo	"Etxea berea du"	<i>Beraren</i>
berebiziko	excepcional, grande	"Berebiziko pena"	
	de perlas	"Berebiziko dator"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
bereganatu	apropiarse	"Besteren ideiak bereganatu ditu"	
* berehala	en seguida	"Berehala noa"	
* beren	su, suyo, de ellos mismos	"Beren familiekin joan ziren"	<i>Euren. Beraien</i>
* berez	de por sí, espontáneamente	"Berez etorri zaio gaitz hori"	<i>Izatez</i>
* berezi	distinguir, separar		
	especial	"Janari berezia"	
bereziki	especialmente, en particular	"Eskerrak zuri bereziki"	
berezko	espontáneo, propio	"Berezko joera"	
beribil	automóvil, coche		<i>Automobil. Kotxe</i>
* bero	calor	"Hau beroa!"	
	caliente	"Zopa beroa dago"	
berogailu	calentador, estufa		
beroki	abrigo	"Beroki berria erosi dut"	
* berotu	calentar	"Esnea berotzen ipini dut"	
berpiztu	reanimarse		
	resucitar, revivir		
* berri	nuevo	"Praka berriak"	
	noticia		
	recién	"Jaio berria"	
berriketa	charla, conversación ligera	"Berriketa luzea izan duzu"	
berriro	de nuevo, otra vez	"Berriro huts bera egin dut"	<i>Berriz. Ostera</i>
berritsu	charlatán, hablador	"Bai gizon berritsua"	
* berritu	renovar	"Enpresa berritu dugu"	
* berriz	de nuevo, otra vez		<i>Berriro</i>
	en cambio	"Zu, berriz, oso lasai bizi zara"	<i>Ostera</i>
* bertan	(allí) mismo	"Bertan bazkaldu genuen" "Hor bertan" "Gaur bertan"	<i>Berton</i>
* bertso	estrofa, verso, composición poética popular	"Bertsotan ari ziren"	
bertsolari	bertsolari	"Bertsolariek bertsoak asmatzen dituzte"	
besarkatu	abrazar	"Amak alaba besarkatu zuen"	
* beso	brazo	"Besotik heldu nion"	
besoetako	ahijado	"Nire besoetakoa"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
bestalde	por otra parte	"Bestalde, hori ezin da egin"	
* beste	otro	"Beste kantu bat"	
	tanto como	"Zuk beste"	<i>Adina</i>
* bestela	de otro modo, si no	"Pagatu; bestela joan"	<i>Osterantzean</i>
bestelako	distinto, diferente, de otra clase	"Honelakoa ez, bestelakoa"	
beta	tiempo para algo	"Ez dut betarik hartzen"	
* betaurrekoak	gafas		
betazal	párpado		
* bete	llenar	"Plaza jendez beteta dago"	
	cumplir	"Hitza bete"	
* beti	siempre	"Beti gauza berberak esaten ditu"	
betile	pestaña		
* bezain	tan como	"Lekeitio Hondarribia bezain polita da"	
* bezala	como, del mismo modo	"Zuk bezala prestatuko dut oilaskoa"	<i>Legez</i>
bezalako	como, de la misma clase	"Jertse hau zurea bezalakoa da"	<i>Lako</i>
bezero	cliente		
bezpera	víspera "San Juan bezpera"		
* bidaia	viaje	"Bidaian abiatu da"	
* bidali	enviar, mandar	"Etxera bidaliko zaitut"	
* bide	camino	"Zein da bidea?"	
bidegurutze	cruce de caminos		
* bider	vez	"Hiru bider"	<i>Aldiz</i>
biderkatu	multiplicar		
bidezidor	sendero		
* bigun	blando	"Ohe biguna da hau"	
bigundu	ablandar		
* bihar	mañana	"Bihar jai da"	
biharamun	el día siguiente	"Biharamunean buruko minez zegoen"	
* bihotz	corazón	"Bihotz oneko mutila da"	
bihurri	travieso, revoltoso		
	malvado		
bihurtu	volver, convertir en	"Ura ardo bihurtu zuen"	<i>Bilakatu</i>
	retorcer		
bikain	excelente	"Film bikaina izan da"	
biki	gemelo	"Ahizpa bikiak dira"	<i>Bizki</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
bikote	pareja	"Bikote bat zihoan eskutik helduta"	
* bila	en busca de	"Zure bila nenbilen"	
bilakatu	convertirse en evolucionar		<i>Bihurtu</i>
* bilatu	buscar		<i>Bila ibili</i>
bildots	cordero		<i>Arkume</i>
* bildu	recoger, reunir envolver	"Paperean bildu"	<i>Batu</i>
* bilera	reunión		
biloba	nieto		
biluzik	desnudo	"Biluzik dago"	<i>Larrugorritan</i>
* biribil	redondo	"Mahai biribilean jarri ziren"	<i>Borobil</i>
birika	pulmón		
birritan	dos veces	"Birritan esan dizut"	
bisita	visita	"Bisitatxo bat egingo dizut"	
bisitatu	visitar		
* bista	vista	"Bistan dago"	
* bitartean	mientras tanto, durante	"Bazkaria egiten dudan bitartean"	
bits	espuma		<i>Apar</i>
bitxi	curioso, extraño	"Gauza bitxia"	
* bizar	barba	"Bizarra kentzen ari da"	
bizardun	barbudo		
* bizi	vida vivo	"Nire bizia" "Arrain bizia"	<i>Bizitza</i>
* bizi izan	vivir	"Non bizi zara?"	
bizibide	profesión, empleo		<i>Lanbide. Ogibide</i>
* bizikleta	bicicleta		<i>Txirrindu</i>
* bizimodu	modo de vida	"Hau bizimodu kaskarra!"	
* bizitza	vida vivienda	"Bizitza gogorra izan du"	<i>Bizi</i> <i>Etxebizitza</i>
* bizkar	espalda		
bizkarrezur	columna vertebral		
* bizkor	rápido, ágil, inteligente	"Mutil bizkorra da"	
bizpahiru	dos o tres	"Bizpahiru egun pasatu ziren"	
biztanle	habitante	"Gasteizek 200.000 biztanle ditu"	
bolada	temporada, racha ráfaga de viento	"Azken boladan" "Haize-bolada"	
boligrafo	bolígrafo		<i>Bolaluma</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
bonba	bomba		
borondate	voluntad	<i>"nireborondatez etorri naiz"</i>	
borragoma	goma de borrar		
* borroka	pelea, lucha	<i>"Beti borrokan dabiltza"</i>	
bortxatu	forzar, violar		
* bota	echar, tirar, lanzar	<i>"Harria bota zuen"</i>	
	bota	<i>"Bota parea"</i>	
botika	medicina		
	farmacia		
* botila	botella	<i>"Botila bat esne, mesedez!"</i>	
boto	voto	<i>"Botoa guri emaguzu!"</i>	
boz	voz		<i>Ahots</i>
buelta	vuelta		<i>Bira</i>
bueltatu	volver, devolver	<i>"Hamarretarako bueltatu nintzen"</i>	<i>Itzuli</i>
bukaera	fin, término		<i>Amaiera</i>
* bukatu	acabar, terminar	<i>"Denbora bukatu zait"</i>	<i>Amaitu</i>
bular	pecho		
	teta, pecho		
bulego	oficina	<i>"Bulegoan egiten dut lana"</i>	
* bultza egin	empujar	<i>"Bultza egin nion ateari"</i>	<i>Bultzatu</i>
* burdina	hierro	<i>"Burdinazko aulkia"</i>	
burruntzali	cazo, cucharón		
* buru	cabeza	<i>"Burutik gaizki dabil"</i>	
	sí mismo	<i>"Bere buruari kalte egin dio"</i>	
	jefe		
burugogor	terco, testarudo		
burutu	realizar, terminar	<i>"Proiektua burutua dago"</i>	
* buruz	de memoria	<i>"Buruz ikasi zuen"</i>	
	sobre, acerca de	<i>"Horri buruz"</i>	
* busti	mojar	<i>"Bustita dago"</i>	
buztan	cola, rabo		
buztin	arcilla	<i>"Buztinezko ontzia"</i>	
D			
dagoeneko	para ahora, ya	<i>"Dagoeneko bukatu dut lana"</i>	
damutu	arrepentirse	<i>"Damutuko zara!"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* dantza	danza, baile	"Dantzan egin dut"	
dantzaleku	sitio de baile, discoteca		
dantzari	bailarín		
dardara	temblor, vibración	"Dardaraka zaude"	
data	fecha		
* datu	dato		
deabru	diablo, demonio		
debalde	gratis		<i>Dohainik. Doan</i>
debekatu	prohibir	"Debekatua dago erretzea"	<i>Galarazi</i>
dedikatu	dedicar		
defenditu	defender		<i>Aldeztu</i>
dei	llamada	"Dei egin zion"	
deiadar	grito, chillido, llamada	"Deiadarka ari da"	<i>Oihu</i>
* deitu	llamar	"Deitu diot"	<i>Dei egin</i>
	llamarse	"Zuriñe deitzen naiz"	
deitura	apellido		<i>Abizen</i>
delako	el dicho, el denominado	"Uriarte delako jaun hori"	
* dena	todo	"Dena jan du" "Denetik jaten du"	
* denbora	tiempo	"Denbora azkar pasatzen da"	
denbora-pasa	pasando el tiempo, pasatiempos	"Denbora-pasa egon ginen"	
* denda	tienda	"Dendako gizona"	
dendari	tendero		
derrigor	forzosamente	"Derrigor joan behar dut"	<i>Nahi eta nahi ez</i>
* desagertu	desaparecer		
* desberdin	diferente	"Oso desberdinak dira"	<i>Ezberdin</i>
* desegin	deshacer	"Ohea desegin du"	
desiratu	desear		
* deskantsatu	descansar		<i>Atsedeen hartu</i>
dezente	bastante	"Dezente edan du"	<i>Nahikoa</i>
dibertsio	diversión		<i>Jostaketa. Olgeta</i>
diferente	diferente		<i>Desberdin</i>
diferentzia	diferencia		<i>Desberdintasun. Alde</i>
* diru	dinero	"Diru asko du horrek"	
dirudun	adinerado		
disco	disco		
distira	brillo, destello		
dohainik	gratis	"Dohainik sartu ginen"	<i>Doan. Debalde</i>
doinu	melodia	"Bai doinu polita!"	
	tono		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
domeka	domingo		<i>Igande</i>
doministiku	estornudo	<i>"Doministiku ederra egin du"</i>	
dorre	torre		
* dotore	elegante	<i>"Oso dotore jantzi zara gaur"</i>	
dozena	docena		
droga	droga		
* duda	duda	<i>"Dударik gabe"</i>	<i>Zalantza</i>
* dutxa	ducha		
dutxatu	duchar		
E			
* ea	a ver (si)	<i>"Ea etortzen zaren"</i>	
* ebaki	cortar		
	corte	<i>"Ebaki bat egin dut"</i>	
edade	edad		<i>Adin</i>
edalontzi	vaso		<i>Baso</i>
* edan	beber	<i>"Ez dut alkoholik edaten"</i>	
* edari	bebida	<i>"Edari hotzak ez dira komeni"</i>	
* eder	bello, hermoso	<i>"Egun ederra dugu gaur"</i>	
* ederki	bien, muy bien	<i>"Ederki egin duzu"</i>	<i>Ederto</i>
edertasun	belleza, hermosura		
ederto	bien, muy bien		<i>Ederki</i>
* edo	o (entre similares)	<i>"Bihar edo etzi"</i>	
edonon	en cualquier sitio	<i>"Edonon aurki zenezake hori"</i>	
edonor	quienquiera, cualquiera	<i>"Edonori gerta dakioke"</i>	
* edozein	cualquiera, cualquier	<i>"Edozein dendatan"</i>	
* edozer	cualquier cosa	<i>"Edozer gauza gerta liteke"</i>	
* eduki	tener, contener, poseer	<i>"Zer daukazu eskuetan?"</i>	
* egarri	sed	<i>"Egarri naiz"</i>	
* egia	verdad	<i>"Egia da!"</i>	
egile	autor, hacedor	<i>"Liburu baten egilea"</i>	
* egin	hacer	<i>"Zer egin duzu?"</i>	
eginkizun	tarea a realizar, obligación		<i>Egiteko. Eginbehar</i>
egiteko	quehacer		<i>Eginkizun. Eginbehar</i>
* egoera	situación	<i>"Egoera txarrean gaude"</i>	
egoitza	residencia, sede		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* egoki	adecuado, apropiado	"Egun egokia aukeratu duzu"	<i>Apropos</i>
egokitu	adecuar, acomodar		
	corresponder	"Lan hau zuri dagokizu"	
* egon	estar	"Hementxe nago"	
	haber	"Ez dago denborarik"	<i>Izan</i>
egongela	sala de estar		
egosi	cocer	"Arrain egosia dugu afaltzeko"	
eguazten	miércoles	<i>Asteazken</i>	
eguberriak	navidades	"Eguberrietan familia biltzen da"	<i>Gabonak</i>
eguen	jueves		<i>Ostegun</i>
* eguerdi	mediodía	"Eguerdian bazkaldu egiten da"	
* egun	día	"Egun batean"	
* egun on	buenos días!		
egundoko	inusitado, enorme	"Egundoko kolpea hartu zuen"	<i>Izugarrizko</i>
* egunero	todos los días, diariamente	"Egunero doa Bilbora"	<i>Egunoro</i>
* egunkari	diario, periódico	"Gaurko egunkaria"	
* egur	madera	"Egurrezko atea"	<i>Zur</i>
	leña		
* eguraldi	tiempo atmosférico	"Eguraldi ona egiten du"	
egutegi	calendario		
* eguzki	sol	"Eguzkitan egon naiz ordu erdi"	
eguzkitsu	soleado	"Egun eguzkitsua dugu gaur"	
ehiza	caza	"Ehizan ibili naiz"	
ehiztari	cazador		
ehuneko	porcentaje, por ciento	"Ehuneko hogeita bost"	
ei	partícula verbal: se dice, por lo visto	"Etorri ei da"	<i>Omen</i>
* ekain	junio	"Ekainean eguna luzea da"	
ekaitz	tormenta	"Ekaitza dator"	
* ekarri	traer	"Euritakoa ekarri duzu?"	
	aportar		
ekialde	este, oriente		<i>Sortalde</i>
ekin	acometer	"Lanari ekin dio"	
ekintza	acción	"Ekintza asko egin ditu elkarte horrek"	
ekologiko	ecológico		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
ekonomia	economía		
elektriko	eléctrico		
* eliza	iglesia	"Elizara noa"	
* elkar	mutuamente, el uno al otro	"Elkarrekin egon dira"	<i>Bata bestea</i>
elkarrizketa	diálogo, entrevista		
elkartasun	alianza, solidaridad		
elkarte	sociedad, asociación	"Kirol-elkartea"	
* elkartu	unir, juntar	"Plazan elkartuko gara"	
eltxo	mosquito		
eltze	puchero, olla	"Eltzea sutan jarri dut"	<i>Lapiko</i>
* elur	nieve	"Elurra ari du"	
* emakume	mujer	"Emakume bat etorri da"	
* eman	dar	"Ez dizut emango"	
	parecer	"Gezurra ematen du"	<i>Irudi</i>
* emazte	esposa	"Patxiren emaztea"	<i>Andre</i>
eme	hembra		
enbarazu egin	estorbar, molestar		<i>Traba egin</i>
enbor	tronco	"Zuhaitz-enborra"	
* ene!	exclamación: Vaya!	"Ene! Zer egin duzu?"	
engainatu	engañar		<i>Ziria sartu</i>
enkargu	encargo, recado	"Enkarguak egitera noa"	<i>Mandatu. Errekadu</i>
enplegatu	emplear		
	empleado		
enpresa	empresa		
entregatu	entregar		<i>Eman</i>
* entsalada	ensalada		
entzule	oyente		
* entzun	oír, escuchar	"Entzun duzu?"	<i>Aditu</i>
epaitu	juzgar		
epe	plazo	"Astebeteko epea duzue"	
* epel	templado, tibio	"Kafesnea epela dago"	
* era	modo, manera	"Era honetan"	
* erabaki	decidir	"Ez dut oraindik erabaki"	
	decisión		
erabat	totalmente, completamente	"Erabat bustita"	<i>Guztiz. Zeharo</i>
* erabili	utilizar, usar, manejar	"Zer xaboi erabiltzen duzu?"	
eragin	hacer, promover		
	influir		
	remover		
	influencia		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
eragozpen	dificultad, impedimento	<i>"Ez dut batere eragozpenik"</i>	
eraiki	construir, levantar		
erakunde	institución, organismo		
* erakutsi	enseñar, mostrar	<i>"Etxea erakutsi dit"</i>	
* eraman	llevar	<i>"Zinera eramango zaitut"</i>	<i>Eroan</i>
erantsi	añadir		<i>Gehitu</i>
erantzi	desvestirse	<i>"Erantzi praka horiek!"</i>	
* erantzun	responder	<i>"Erantzun iezadazu!"</i>	
	respuesta		
eraso	atacar	<i>"Mendian eraso zioten"</i>	
	ataque		
eratu	organizar		
eratzun	anillo		
* erdaldun	erdaldun, persona que ignora el euskera	<i>"Erdaldun hutsa da"</i>	
* erdara	lengua distinta del euskera, castellano, francés	<i>"Beti erdaraz egiten du"</i>	
* erdi	medio, mitad	<i>"Legatz erdia jan dut"</i>	
	centro	<i>"Herriaren erdian"</i>	
erdibana	a medias	<i>"Erdibana jango dugu"</i>	
erdipurdi	mal que bien, regular	<i>"Erdipurdi ibili ginen"</i>	
* ere	también, tampoco (en negativa)	<i>"Ni ere ez noa"</i>	
	aunque	<i>"Joanda ere"</i>	<i>Nahiz eta</i>
eredu	modelo	<i>"Eredu honi jarraitu diogu"</i>	
erein	sembrar	<i>"Hazia ereiteko da"</i>	
ergel	insensato, necio, alocado	<i>"Bai mutil ergela!"</i>	
erle	abeja		
erlijio	religión		
* erloju	reloj		<i>Ordulari</i>
erne	despierto, alerta	<i>"Erne ibili behar da"</i>	
ero	loco		<i>Zoro</i>
* erori	caer	<i>"Eroriko zara!"</i>	<i>Jausi</i>
* erosi	comprar	<i>"Txakurra erosi nuen azokan"</i>	
erosketa	compra		
erosle	comprador		<i>Erostun</i>
eroso	cómodo	<i>"Arropa erosoa daramazu"</i>	
errain	nuera		
erratz	escoba		<i>Eskoba</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* erraz	fácil, facilmente	"Oso erraza da"	
erraztasun	facilidad	"Horretarako erraztasun handia du"	
erraztu	facilitar, simplificar		
* erre	quemar		
	asar	"Oilasko errea"	
	fumar	"Zigarroa erre"	
errealitate	realidad		
erregalatu	regalar		<i>Oparitu</i>
erregalu	regalo		<i>Opari</i>
errege	rey		
erregina	reina		
* erreka	arroyo, riachuelo	"Erreka garbia"	
errekadu	recado		<i>Mandatu. Enkargu</i>
erremedio	remedio	"Beste erremediorik ez dut"	
erreminta	herramienta		<i>Lanabes. Tresna</i>
errenta	renta		
erreparatu	darse cuenta	"Ez nion erreparatu"	<i>Konturatu</i>
errepide	carretera		<i>Kamino</i>
errespetu	respeto		
erretiratu	retirarse		
erretzaile	fumador	"Gure artean ez dago erretzailerik"	
errezatu	rezar	"Errezatzen ari da"	<i>Otoitz egin</i>
errieta egin	reñir, reprender	"Errietan egin dio"	
erro	raíz		<i>Sustrai</i>
erromeria	romería		
errota	molino		
* erru	culpa, falta	"Nire errua da"	
errudun	culpable		
erruki izan	compadecer	"Urriki diot horri"	<i>Errukitu</i>
ertz	borde, esquina	"Mahaiaren ertzean utzi duzu basoa"	
ertzain	policía (un), agente de la policía vasca		
esaera	dicho, modismo, refrán	"Esaera zaharra"	
esaldi	frase, oración		
* esan	decir	"Isilik egoteko esan dizut"	<i>Erran</i>
esanahi	significado	"Zein da hitz horren esanahia?"	
eseki	colgar	"Urdaiazpikoa esekita dago"	<i>Zintzilikatu</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* eseri	sentarse		<i>Jarri. Jesarri</i>
* eskailera	escalera	<i>"Eskaileretan gora zihoan"</i>	
* eskaini	ofrecer	<i>"Oso diru gutxi eskaini didate"</i>	
eskale	mendigo		
* eskas	escaso, justito		
	de mala calidad	<i>"Liburu eskasa"</i>	
* eskatu	pedir, solicitar	<i>"Ez dakit zer eskatu"</i>	
eske	petición		<i>Eskari. Eskatera</i>
	pidiendo	<i>"Diru eske dabil"</i>	
* esker	gracias	<i>"Eskerrak eman" "Zuri eskerrak egin dut hori"</i>	
* eskerrik asko	gracias, muchas gracias		<i>Mila esker. Anitz esker</i>
eskoba	escoba		<i>Erratz</i>
* eskola	escuela	<i>"Zoaz eskolara!"</i>	
* esku	mano	<i>"Ezkerreko eskua" "Eskuz egina"</i>	
eskubide	derecho, facultad	<i>"Ez dago eskubiderik!"</i>	
* eskuin	derecha		<i>Eskuma</i>
eskularru	guante		
eskumuinak	recuerdos	<i>"Eskumuinak eman zizkidan"</i>	<i>Goraintziak</i>
eskumutur	muñeca (de la mano)		
eskuratu	obtener, conseguir, proporcionar		<i>Lortu</i>
eskutitz	carta		<i>Gutun</i>
* esnatu	despertar		<i>Iratzarri. Itzartu</i>
* esne	leche	<i>"Botila bat esne"</i>	
espainol	español		
espalo	acera	<i>"Espaloitik joan zaitez!"</i>	
esperantza	esperanza		<i>Itxaropen</i>
esperientzia	esperiencia		
espero izan	esperar	<i>"Hori espero dut"</i>	<i>Itxaron</i>
espetxe	cárcel, prisión		<i>Kartzela. Presondegi</i>
esplikatu	explicar		<i>Azaldu</i>
estali	tapar, cubrir	<i>"Zerua estalita dago"</i>	
estilo	estilo		
estimatu	estimar, apreciar, agradecer	<i>"Estimatzen dizut erregalua"</i>	
estreinatu	estrenar	<i>"Prakak estreinatu ditu"</i>	
estropezu egin	tropezar	<i>"Estropezu egin eta lurrera erori zen"</i>	<i>Oztopo egin. Behaztopatu</i>
* estu	estrecho	<i>"Kale estua"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
estu	apurado	"Estu ibili da"	<i>Larri</i>
estudiatu	estudiar		<i>Ikasi. Azertu</i>
estutu	apretar		
	apurarse		<i>Larritu</i>
* eta	y	"Zu eta ni"	
	y compañía	"Jon eta"	
	puesto que, porque	"Joan da eta"	
eta abar	etcétera		
eten	interrumpir, romper	"Komunikazioa eten da"	
	interrupción		
etengabe	continuamente	"Negarrez ari da etengabe"	
etorkizun	futuro	"Etorkizun beltza dugu"	<i>Gero</i>
* etorri	venir	"Menditik gatoz" "Kaletik etorri da"	
etsai	enemigo		
etsamina	examen		<i>Azterketa</i>
etsi	resignarse, ceder		
	desesperar		
etsipen	resignación		
	desesperación		
* etxe	casa, hogar	"Etxean egon naiz"	
etxebizitza	piso, vivienda		<i>Bizitza</i>
etxekoandre	ama de casa, señora de casa		
etxeratu	ir a casa	"Atzo goiz etxeratu nintzen"	
* etzan	tumbarse	"Sofa gainean etzanda dago"	
etzi	pasado mañana	"Etzi kantaldia izango da"	
etzidamu	tras pasado mañana		
* euli	mosca	"Euli bat dabil hemen"	
eurak	ellos mismos		<i>Berak</i>
* huri	lluvia	"Euria ari du"	
euritako	paraguas		<i>Aterki</i>
euritsu	lluvioso	"Egun euritsua"	
* euro	euro		
* euskal	vasco (adj.)	"Euskal ohitura zaharrak"	
* euskaldun	vasco, vascoparlante	"Ni euskalduna naiz"	
euskalki	dialecto del euskera	"Bizkaiera euskalki bat da"	
* euskara	lengua vasca, euskera	"Euskaraz badakizu?"	
* eutsi	sujetar, sostener, agarrar	"Eutsi sokari"	
* ez	no	"Ez dut nahi"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
ez	ni	"Ez hau, ez bestea"	
ez ezik	no solamente, además de	"Zu ez ezik ni ere han nintzen"	
ezaguera	conocimiento	"Banuen horren ezaguera"	
* ezagun	conocido	"Gauza ezaguna da hori" "Gizon hori nire ezaguna da"	
* ezagutu	conocer	"Ez dut inor ezagutzen"	
ezarri	colocar imponer		<i>Ipini</i>
ezaugarri	característica	"Lan honen ezaugarriak"	
ezbehar	desgracia, infortunio	"Ezbehar handia izan dugu"	
ezer	algo	"Ezer nahi duzu?"	
* ezer ez	nada	"Ez dut ezer nahi"	<i>Deus ez</i>
* ezetz	que no a que no	"Ezetz esan dizut!" "Ezetz harrapatu!"	
ezezagun	desconocido		
ezik	sin, excepto	"Zu izan ezik"	
* ezin	no poder	"Ezin naiz mugitu" "Ezin dut hartu"	
ezinezko	imposible	"Hori ezinezkoa da"	
ezjakin	ignorante	"Ezjakina zara"	
* ezker	izquierda	"Ezkerreko eskuaz jo nuen"	
* ezkero, -z gero	desde que si (cond.) puesto que	"Bostak ezkero" "Joanez gero" "Joan denez gero"	
* ezkondu	casarse	"Gazte ezkondu nintzen"	
ezkongai	soltero	"Oraindik ezkongai dago"	
ezkongaiak	novios		
ezkontza	boda, matrimonio		
ezkutatu	esconder, ocultar		
ezkutu	oculto, escondido	"Ezkutuan dago"	
* ezpain	labio	"Musu eman zion ezpainetan"	
ezpere	si no		<i>Bestela. Osterantzean</i>
* ezta ere	tampoco, ni	"Ezta ni ere" "Ezta pentsatu ere"	
* ezta?	¿No es así?, ¿no?	"Ikusi duzu, ezta?"	<i>Ez da?</i>
eztabaida	discusión	"Eztabaidan ibili ziren"	
eztanda	explosión	"Eztanda egin du"	
eztarri	garganta		<i>Zintzur</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
ezti	miel		
	dulce	<i>"Emakume ezti"</i>	
eztul	tos	<i>"Eztulka aritu zen"</i>	
F			
* fabrika	fábrica		
* falta izan	faltar	<i>"Minutu bat falta da"</i>	
faltsu	falso	<i>"Gizon faltsua duzu hori"</i>	
fama	fama		<i>Ospe</i>
famatu	famoso	<i>"Oso famatua izan zen"</i>	<i>Ospetsu</i>
* familia	familia	<i>"Familia handia duzu"</i>	
fede	fe	<i>"Bada federik gabeko jendea"</i>	
feria	feria		<i>Azoka</i>
fiesta	fiesta	<i>"Fiesta handia egin zuten"</i>	<i>Jai</i>
fidatu	fiarse	<i>"Ez zen fidatzen"</i>	<i>Fio izan</i>
* fin	fino, delicado		
	trabajador, diligente	<i>"Langile fina da"</i>	
finkatu	afianzar, fijar	<i>"Arauak finkatu gabe daude"</i>	
firmatu	firmar		<i>Sinatu. Izenpetu</i>
forma	forma		
formal	formal		<i>Zintzo</i>
fraide	fraile		
franko	mucho, bastante	<i>"Jende franko zegoen"</i>	<i>Asko. Nahikoa</i>
frantses	francés		
freskatu	refrescar	<i>"Freskatu egin du"</i>	
* fresko	fresco	<i>"Edari fresko bat hartuko nuke!"</i>	
freskura	frescor, fresco	<i>"Hau da freskura!"</i>	
frijitu	freír	<i>"Arrautza frijituak"</i>	
frogatu	probar, demostrar		<i>Erakutsi</i>
frontoi	frontón		
fruitu	fruto	<i>"Gure lanaren fruitua"</i>	
* fruta	fruta	<i>"Fruta asko jaten dut nik"</i>	
fuerte	fuerte		<i>Gogor. Indartsu</i>
fundamentu	fundamento	<i>"Fundamenturik ez duzu"</i>	<i>Ganora</i>
funts	fundamento, base	<i>"Funtsezko gauzak"</i> <i>"Funtsean ez da ezer aldatu"</i>	
* futbol	futbol	<i>"Futbolean ibili gara"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
G			
* gabe	sin	"Lanik gabe nago"	<i>Barik</i>
* gabon	buenas noches!		
gabonak	navidades	"Gabonetan etxean egoten naiz"	<i>Eguberriak</i>
* gai	tema	"Gaurko gaia"	
	materia		
	digno, apto	"Horretarako gai"	
gaileta	galleta		
gailur	cima, cumbre	"Mendi gailurrera iritsi gara"	
gain	nata	"Esne-gaina"	
* gain, gainean	encima, sobre	"Mahai gainean" "Mahai gaineko liburua"	
gainditu	superar	"Problema hori gainditu behar duzu"	
* gainera	además	"Gainera bakarrik nago"	
gainerako	lo demás, el resto	"Gainerako guztia zuretzat"	<i>Gainontzeko</i>
gainezka	a rebosar, desbordado	"Lanez gainezka dabil"	
gaitasun	capacidad, aptitud		
gaitz	mal, dolencia	"Gaitzak jota dago"	
	difícil		<i>Zail</i>
	enorme, terrible		<i>Izugarri. Itzel</i>
* gaixo	enfermo		<i>Gaixorik. Eri</i>
	enfermedad		
	pobre, desdichado	"Haur gaixoa"	
gaixotasun	enfermedad		<i>Gaixo. Eritasun</i>
gaixotu	enfermar	"Gaixotu egingo zara!"	<i>Eritu</i>
* gaizki	mal	"Gaizki dago"	<i>Txarto</i>
gaiztakeria	maldad, fechoría	"Beti gaiztakeriatan!"	
* gaizto	malo, malvado	"Gizon gaiztoa"	
galant	hermoso		
	grande	"Neska galanta da hura"	
galarazi	impedir	"Ez dizut galaraziko"	
	prohibir		<i>Debekatu</i>
* galdera	pregunta	"Galdera bat egin zidan"	<i>Itaun</i>
* galdetu	preguntar	"Ordua galdetu zidan"	<i>Galde egin. Itaundu</i>
* galdu	perder	"Dirua galdu zait"	
	corromperse los alimentos	"Esnea galdu egin da"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
galera	pérdida, perjuicio	"Galera handiak izan ditugu"	
galtzaile	perdedor		
* galtzak	pantalones medias		<i>Prakak</i>
* galtzerdi	calcetín, media		
ganadu	ganado		<i>Azienda</i>
ganbara	desván		
ganora	fuste, fundamento	"Ganora gabeko jendea"	
garagardo	cerveza		<i>Zerbeza</i>
* garai	época, tiempo	"Garai batean"	
garaipen	victoria	"Txuri-gorriek garaipena lortu dute"	
* garaje	garaje		
garatu	desarrollar	"Plana ederki garatuz doa"	
* garbi	limpio, puro	"Bai sukalde garbia!"	
garbiketa	limpieza, acción de limpiar	"Garbiketa egin dut"	
garbitasun	limpieza	"Garbitasuna gustatzen zait"	
* garbitu	limpiar, lavar aclarar, resolver matar, liquidar	"Ontziak garbitu" "Kontuak garbitu"	
garbitzaile	limpiador	"Garbitzaileek jai dute gaur"	
garden	transparente, puro	"Ur gardena"	
* garesti	caro	"Denda garestia da hori"	
gari	trigo		
garraiatu	transportar		
* garrantzi	importancia	"Garrantzi handiko kontua da"	
garrantzitsu	importante		<i>Garrantzizko</i>
garrasi	grito, chillido	"Garrasika ari zen"	
garratz	agrío	"Limoia garratza da"	
* -garren	sufijo para los ordinales	"Zazpigarren"	
garun	seso, cerebro		
* gasolina	gasolina		
* gastatu	gastar	"Dirua gastatzeko da"	
* gastu	gasto		
gatazka	conflicto		
* gatz	sal	"Gatza falta zaio"	
gatzatu	cuajada		<i>Mami</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
gatzontzi	salero, recipiente de la sal		
* gau	noche	" <i>Gauetz irtetea maite dut</i> "	
gauerdi	medianoche	" <i>Gauerdian etorri nintzen</i> "	
* gaur	hoy	" <i>Gaur igandea da</i> "	
* gauza	cosa	" <i>Gauza bat</i> "	
	capaz	" <i>Zu ez zara gauza</i> "	
* gazi	salado	" <i>Zopa gazia dago</i> "	
* gazta	queso		
gaztaina	castaña	" <i>Gaztaina erreak</i> "	
* gazte	joven	" <i>Gaztetan argala nintzen</i> "	
gaztelania	castellano, lengua castellana	" <i>Gaztelaniaz badakit</i> "	
gatzelu	castillo		
gazteria	juventud, conjunto de jóvenes	" <i>Gaurko gazteria!</i> "	
* gehiago	más	" <i>Ur gehiago behar dut</i> "	
* gehiegi	demasiado	" <i>Ur gehiegi edan duzu</i> "	<i>Larregi</i>
* gehien	máximo, lo que más	" <i>Gehien maite dudana</i> "	
* gehienak	mayoría	" <i>Gehienak hemen daude</i> "	
gehienbat	sobre todo, mayormente		<i>Batez ere. Batik bat</i>
* gehienetan	generalmente, la mayoría de las veces	" <i>Gehienetan ura edaten dut</i> "	
gehitu	añadir, sumar		<i>Erantsi</i>
* gela	cuarto, habitación	" <i>Lau gelako etxea</i> "	
* geldi	quieto	" <i>Zaude geldi!</i> "	
* gelditu	detenerse, pararse		<i>Geratu</i>
	quedarse	" <i>Arratsalde osoa gelditu zen</i> "	
geltoki	estación	" <i>Trenaren geltokia</i> "	
* geratu	quedarse	" <i>Hemen gera zaitetz!</i> "	<i>Gelditu</i>
* gerezi	cereza		
geriza	sombra		<i>Itzal</i>
* gero	después, luego	" <i>Gosaldu eta gero</i> "	
* gera	guerra		
* gerri	cintura		
gerriko	cinturón		
gertaera	suceso	" <i>Gertaera arraroa izan da</i> "	<i>Gertakari</i>
* gertatu	sucedet, ocurrir	" <i>Zer gertatu da?</i> "	
gertu	cerca	" <i>Itsasotik gertu gaude</i> "	<i>Hurbil. Hur</i>
	dispuesto		<i>Prest</i>
geu	nosotros mismos	" <i>Geuk egingo dugu</i> "	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
geza	insípido, soso, no salado	"Zopa geza dago" "Ur geza" (agua dulce)	
* gezur	mentira	"Gezurretan zabiltza"	
gezurti	mentiroso		
gibel	hígado		
	detrás.		Atze
gidari	guía		
	chófer, conductor.		Txofer
gider	mango		Girten
* giltza	llave	"Giltzak ahaztu zaizkit"	
	clave		
giltzurrun	riñón		
* giro	ambiente, clima propio	"Giro ederra dago"	
gisa	modo, manera	"Bere gisara dabil"	
gizagaixo	(hombre) infeliz, pobre hombre	"Gizagaixo hori!"	
gizaki	ser humano	"Gizakiak pentsa dezake"	
gizaldi	generación (humana)		Belaunaldi
* gizarte	sociedad (humana)	"Gizarteak problema asko ditu"	
gizen	gordo	"Gizen-gizena dago"	Lodi
	grasa, parte grasienta		
* gizon	hombre	"Gizon bat ikusi dut"	
gizonezko	varón	"Gizonezkoek oin handiagoa dute"	
gobernatu	gobernar		
	cuidar los animales		
* gobernu	gobierno		
* gogo	ganás, deseo	"Afaltzeko gogo"	
	mente, pensamiento	"Gogoan hartu"	
	voluntad	"Gogoz kontra"	
gogoeta	reflexión, pensamiento	"nire gogoetak idatzi behar ditut"	
* gogor	duro, fuerte	"Gizon gogorra"	
	fuertemente	"Gogor ari du euria"	
* gogoratu	recordar	"Oraintxe gogoratu naiz"	Oroitu
	ocurrir(se)	"Zer gogoratu zaizu orain?"	
gogortu	endurecer, fortalecer		
* goi, goian	arriba, parte superior	"Goian beste gela bat daukagu" "Goiko gela"	
* goiz	(la) mañana	"Goizean lanera noa"	
	temprano	"Goiz da"	
goizalde	madrugada	"Goizaldean agertu ziren"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
golko	pecho, seno	"Kafea golkotik barrena joan zaio"	
goma	goma		
* gona	falda	"Gona laburra daramat"	
gonbidatu	invitar	"Gonbidatua zaude"	
gor	sordo	"Aita gorra dago"	
* gora	arriba	"Goazen gora"	
	viva!	"Gora Athletic!"	
gora(ka) egin	vomitara	"Goraka egin nuen"	<i>Botaka aritu. Oka egin</i>
gorabehera	incidencia, trastorno	"Gorabehera handiak izan ditugu"	
goraintziak	recuerdos, saludos	"Goraintziak adiskideei"	<i>Eskumuinak</i>
gorbata	corbata		
* gorde	guardar, conservar		
	esconder		<i>Ezkutatu</i>
gordin	crudo	"Haragi gordina jaten du txakurrak"	
goren	supremo, el más alto	"Mendi gorenak" "Epaimahai gorena"	
* gorputz	cuerpo	"Gorputza zaindu behar da"	
* gorri	rojo	"Praka gorriak erosi ditut"	
gorroto	odio	"Gorroto diot alferkeriari"	
* gosaldu	desayunar	"Gosaldu gabe etorri naiz lanera"	
* gosari	desayuno	"Gosaria prest dago!"	
* gose	hambre	"Gose naiz" "Goseak nago" "Gose dut"	
gozatu	disfrutar		
	endulzar		
	calmar	"Mina gozatu zaio"	
* gozo	dulce	"Txokolatea gozoa da"	
	sabroso	"Arraina gozoa dago"	<i>Goxo</i>
gozoki	caramelo, dulce	"Gozoki bat jaten ari naiz"	
gradu	grado	"Hogeita sei gradu daude"	
grazia	gracia	"Badauka grazia"	
greba	huelga	"Gose greba"	<i>Huelga</i>
grina	pasión	"Jokorako grina dauka"	
* gris	gris		
* gu	nosotros	"Guk ez dakigu ezer"	
guardia	guardia		
gudari	soldado, soldado vasco		<i>Soldadu</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
gudu	combate, lucha, batalla		
gune	núcleo, médula, centro		
gura izan	querer	"Ez dut gura"	<i>Nahi izan</i>
guraizeak	tijeras.		<i>Artaziak</i>
* gurasoak	padres (padre y madre)	"Non dira haur honen gurasoak?"	
gurdi	carro, carro de bueyes.		<i>Orga</i>
* gure	nuestro, nuestra	"Denda gurea da"	
gurpil	rueda	"Gurpila zulatu zait"	
* gurutze	cruz	"Gurutze bat egin zuen paperean"	
* gustatu	gustar	"Asko gustatzen zaizkit gozokiak"	<i>Atsegin izan. Laket izan</i>
* gustu	sabor, gusto	"Gustu txarra"	
	gusto, placer	"Gustu handiz"	
* gustura	a gusto	"Gustura dago"	
gutun	carta	"Gutun bat bidali nizun"	<i>Eskutitz</i>
* gutxi	poco	"Ogi gutxi dugu etxean "	
* gutxi gorabehera	poco más o menos	"Zortzi egun gutxi gorabehera"	
gutxienez	como mínimo, por lo menos	"Gutxienez bost lagun"	
gutxitu	disminuir	"Belarra gutxitu da hemen"	
* guzti	todo	"Mundu guztiak ezagutzen du hori"	
guztiz	completamente, sumamente	"Guztiz ederra"	<i>Erabat. Zeharo</i>

H

haatik	sin embargo	"Haatik, ezer ez zen konpondu"	<i>Hala ere. Halere</i>
habia	nido		<i>Kabia</i>
* hagin	muela	"Haginetako mina"	
* haiek	aquellos, ellos	"Leku haietan ez dakite jaten"	
* haien	su, suyo, de ellos, de aquellos	"Painelua neska haiena da"	
* hain	tan	"Hain polita da!"	
	tanto	"Hainbat jende"	
* hainbat	varios, muchos	"Hainbat lekutan"	
* hainbeste	tanto, tanto como aquello	"Hainbeste arropa zertarako nahi du?"	
haitz	peña, roca		<i>Harkaitz</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* haize	viento	"Haize freskoa dabil gaur"	
* hala	así, de aquella manera	"Eta hala ibili zen"	
halaber	asimismo	"Halaber ikasleek greba egin dute"	<i>Orobat</i>
* halako	así, como aquello	"Halako egun batean"	
* halaxe	así mismo, de aquella manera	"Halaxe izan zen" "Halaxe da"	
* halere	no obstante, aun así sin embargo	"Halere ez nago seguru"	<i>Hala ere. Halaz guztiz. Hala eta guztiz ere</i>
hamaiketako	almuerzo, aperitivo de media mañana	"Hamaiketakoa egin dugu"	
* han	allí	"Han bizi naiz"	
* handi	grande, gran	"Egun handia" "Haize handia"	
* handitu	agrandar, aumentar	"Zuloa handitu da"	
	hincharse	"Hanka handitu"	
* hanka	pierna, pata	"Lau hankako animalia"	
hantxe	allí mismo	"Gernikara joan eta hantxe dago arbola"	
* hara	allá, hacia allá		
	mira	"Hara non datorren Itziar"	
* haragi	carne	"Haragi hau gordina dago"	
harakin	carnicero		
harategi	carnicería		
harea	arena		<i>ondar</i>
* haren	su, suyo, de él, de aquel	"Haren ideiak zabaldu egin dira"	
hari	hilo	"Hari zuria amaitu zait"	
harik eta... arte	hasta que	"Harik eta argitu arte"	
haritz	roble	"Mendi hau haritzez bete zegoen"	
harkaitz	peña, roca		<i>Haitz</i>
harramazka	rasguño, arañazo		<i>Atzaparkada</i>
* harrapatu	atrapar, coger	"Harrapatzen bazaitut"	
harreman	relación	"Harreman handia dut Jaionerekin"	
harrez gero	desde entonces	"Harrez gero ez dit hitzik egiten"	<i>Harrezkero. Orduetik egiten</i>
* harri	piedra	"Harrizko etxea"	
harrigarri	asombroso, extraño	"Harrigarria da!"	
* harritu	asombrar, extrañar	"Ez naiz batere harritzen"	
harro	orgulloso, arrogante	"Oso harroa da"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
harrotu	enorgullecerse, engreirse	"Harrotu egin zaigu mutila"	
	ahuecar		
* hartu	coger, tomar	"Zer hartu nahi duzu?"	
hartz	oso		
haserre	enfado		
	enfadado	"Haserre nago"	
* haserretu	enfadarse	"Erraz haserretzen da"	
* hasi	comenzar, empezar	"Hizketan hasi da"	
* hasiera	comienzo	"Hasieran poliki zihoan"	<i>Hastapen</i>
* hau	este, esta, esto	"Leku hau". "Leku honetan"	
* hauek	estos, estas	"Momentu hauetan"	
* haur	niño, -a	"Haurra ematen duzu"	
haurdun	embarazada	"Itziar haurdun dago"	
hauteskundeak	elecciones		
hauts	polvo	"Armairua hautsez beteta dago"	
* hautsi	romper	"Hanka hautsi zaio"	<i>Apurtu. Puskatu</i>
hautsontzi	cenicero		
hauxe	esto mismo	"Hauxe da esaten nizun liburua"	
hazi	semilla	"Laranja-haziak"	
	crecer	"Asko hazi da"	
hazka egin	rascarse	"Ez ezazu hazka egin!"	
hegal	ala	"Txoriaren hegala"	
	aleta	"Arrainaren hegala"	
hegan egin	volar	"Usoek badakite hegan egiten"	<i>Hegaz egin</i>
hegazkin	avión		
hegazti	ave	"Oiloa hegaztia da"	
hego	sur		<i>Hegoalde</i>
	ala		<i>Hegal</i>
hego-haize	viento sur	"Hego-haizea dabil"	
helbide	dirección, señas	"Bidali helbide honetara"	
helburu	finalidad, objetivo	"Gure helburuak bete dira"	
* heldu	llegar	"Heldu naiz"	<i>Iritsi. Ailegatu</i>
	agarrar	"Besotik heldu"	
	maduro, adulto		
* hemen	aquí	"Hemen nago"	
hementxe	aquí mismo	"Hementxe utzi dut, ba"	
herdoildu	oxidar	"Herdoilduta dago"	<i>Ugertu</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
herenegun	anteayer	"Herenegun kalean ikusi zintudan"	
heriotza	muerte	"Beldur diot heriotzari"	
herren	cojo	"Herrenka dabil"	
* herri	pueblo, país, tierra "Herri polita da hau"		
herritar	paisano, ciudadano	"Herritarrek bildu dira"	
heste	intestino	"Hesteak nahastuta ditut"	
heu	tú mismo (tuteo, tratamiento de camaradería)	"Heuk esan hidan"	
heze	húmedo	"Arropa hezea dago oraindik"	
hezi	educar domar, adiestrar		
hezkuntza	educación	"Haurren hezkuntza garrantzizkoa da"	<i>Heziketa</i>
* hezur	hueso	"Hezurak ere jango nituzke"	
* hi	tú (tuteo, tratamiento de camaradería)	"Hi, zertan habil?"	
higuin	asco, repugnancia		<i>Nazka</i>
hika	tuteando	"Gure artean hika egiten dugu"	
* hil	morir matar	"Hil da" "Hil du"	
	mes	"Hil honetan"	<i>Hilabete</i>
* hilabete	mes, un mes	"Hilabete egon naiz Parisen"	<i>Hil</i>
hileko	menstruación	"Hilekoarekin nago"	
hiletak	funeral, entierro	"Aitonaren hiletak gaur dira"	
hilketa	matanza, muerte, asesinato	"Hilketa horrek ez du barkamenik"	
hilobi	tumba		
hilotz	cadáver		<i>Gorpu</i>
hiltzaile	matador, asesino		
hiri	ciudad, villa		<i>Uri</i>
hiriburu	capital	"Gasteiz hiriburua da"	
* historia	historia		
* hitz	palabra	"Hitz hori ez dut ezagutzen"	<i>Berba</i>
* hitz egin	hablar	"Ez du hitzik egiten"	<i>Berba egin</i>
hitzaldi	conferencia, discurso		
hizkera	modo de hablar	"Hizkera polita dauka"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
hizketan	hablando, conversando	"Hizketan ari da"	<i>Berbetan</i>
* hizkuntza	lengua, idioma	"Euskara da gure hizkuntza"	
hiztegi	diccionario vocabulario, léxico		
* hobe	mejor (adj.)	"Auto hori hobe da"	
* hobeto	mejor (adv.)	"Baina hau hobeto dabil"	
hobetu	mejorar		<i>Ondu</i>
hodei	nube		
* hola	así (adv.), contracción de honela u horrela		
* holako	así (adj.), contracción de honelako u horrelako		
* hona	(hacia) aquí he aquí	"Zatoz hona" "Hona kafe bi"	<i>Hona hemen</i>
honako	éste de aquí	"Honako paper hauek"	
hondar	arena residuo	"Hondarretan jarri" "Hondarrak bota"	<i>Harea</i>
hondartza	playa		
* hondatu	estropear, echar a perder	"Telebista hondatu zaigu"	
hondo	fondo	"Itsasontzia hondora joan da"	
honela	así, de esta manera	"Honela egiten da"	
honelako	así, como esto, de estas características así, como esto	"Honelakoa da nire irratia"	
honelaxe	así mismo, de esta manera		
honenbeste	tanto, tanto como esto	"Honenbeste jenderekin"	
honezkero	ya, para ahora	"Honezkero etxean izango da"	
* hor	ahí	"Hor dago zure ahizpa"	
* hori	ese, esa, eso amarillo	"Izkina horretan" "Gona horia"	
* horiek	esos, esas	"Herri horietan ez naiz izan"	
* horixe	eso mismo claro	"Bai horixe" "Horixe baietz"	
* horma	pared, muro		<i>Pareta</i>
* horra	(hacia) ahí he ahí, ahí lo tienes	"Horra nik esandakoa"	
* horregatik	por eso	"Horregatik nago nekatuta"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* horrela	así, de esa manera	"Horrela ez duzu ezer lortuko"	
horrelako	así, como eso, de esas características	"Horrelako etxea nahi dut"	
horrelaxe	así mismo, de esa manera	"Horrelaxe ibili ginen"	
horren	tan, tan como eso	"Ez da horren txikia"	
horrenbeste	tanto, tanto como eso	"Horrenbeste komeria"	
hortaz	por consiguiente, según eso	"Hortaz, gaur amaituko dugu"	<i>Beraz</i>
hortxe	ahí mismo	"Hortxe duzu kafea"	
* hortz	diente	"Hortzak garbitzera noa"	
hosto	hoja (de vegetal)	"Arbolaren hostoak"	
hotel	hotel		
hots	sonido, ruido	"Hots bat entzun nuen"	<i>Soinu</i>
hots egin	llamar	"Alexek hots egin dit"	<i>Deitu</i>
* hotz	frío	"Hotz handia egiten du"	
hozka egin	morder	"Txakur batek hozka egin dit"	<i>Koska egin. Haginka egin. Ausiki egin</i>
hozkailu	frigorífico		
* hoztu	enfriar	"Kafesnea hoztuko zaizu"	
hur	avellana	"Hurrak jan genituen atzo"	
	cerca	"Hur dago" "Hurrean dago"	<i>Hurbil. Gertu</i>
* hura	aquel, él	"Herri hura" "Herri hartan"	
huraxe	aquél mismo		
* hurbil	cerca	"Hurbil dago"	<i>Hur. Gertu</i>
hurbildu	acercarse	"Osabarengana hurbildu zen"	
* hurrengo	siguiente	"Hurrengo egunean"	
* hustu	vaciar	"Ontzia hustu zuen"	
* huts	vacío, hueco	"Kaxa hutsik dago"	
	defecto, fallo, error	"Huts bat"	
huts egin	fallar, errar	"Huts egin dut"	
hutsune	concavidad, hueco		
	falta, defecto		<i>Huts</i>
I			
* ia	casi	"Ia-ia loteria tokatu zait"	
iaz	el año pasado	"Iaz itsasaldean ibili ginen"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* ibai	río		
ibilaldi	paseo, caminata		
ibilera	modo de andar andanza		
* ibili	andar	<i>"Gaizki zabiltza"</i>	
* idatzi	escribir	<i>"Ez daki idazten"</i>	
idazkari	secretario		
idazle	escritor		
* ideia	idea		
idi	buey		
* igande	domingo	<i>"Igandean mendira joango gara"</i>	<i>Domeka</i>
igaro	pasar	<i>"Egunak igaro dira"</i>	<i>Iragan. Pasatu</i>
* igarri	adivinar	<i>"Igarri diot"</i>	<i>Asmatu</i>
	notar		<i>Antzeman</i>
igel	rana		
igeltsero	albañil		
* igeri egin	nadar	<i>"Itsasoan igeri egitea gustatzen zait"</i>	
* igo	subir	<i>"Oraintxe igoko naiz"</i>	
igogailu	ascensor		
igurtzi	frotar		
	friega	<i>"Igurtzi batzuk eman"</i>	
ihartu	secarse (las plantas), marchitar		
ihes egin	huir, escapar	<i>"Ihes egin zion poliziarri"</i>	
ikara	temblor		
	susto	<i>"Hau ikara"</i>	
ikaragarri	tremendo	<i>"Ikaragarria da"</i>	
*	muy, terriblemente	<i>"Ikaragarri ona"</i>	
ikaratu	asustar(se)	<i>"Ikaratu egin naiz"</i>	
* ikasi	aprender	<i>"Asko ikasi duzu"</i>	
* ikasketak	estudios	<i>"Ikasketak amaitu ditut"</i>	
ikasle	estudiante, alumno, aprendiz	<i>"Hogei ikasle ditut"</i>	
ikastaro	cursillo		
ikastetxe	colegio, centro escolar		
ikastola	ikastola		
ikatz	carbón		
ikertu	investigar		
ikurrin	bandera, bandera vasca, ikurriña		
ikusgarri	espectacular, digno de verse	<i>"Ikusgarria izan zen"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* ikusi	ver	"Lehen ikusi zaitut"	
ikusle	espectador		
ikuspegi	vista, panorama		
	punto de vista	"Ikuspegi honetatik"	
ilar	guisante	"Ilarrak ditugu bazkaltzeko"	
ilara	fila, hilera	"Ilaran jarri"	
ilargi	luna	"Ilargi betea dago"	
* ile	pelo	"Ile horia du"	
* iloba	sobrino		<i>Loba</i>
	nieto		<i>Biloba</i>
iltze	clavo	"Iltzez josita dago"	
* ilun	oscuro, oscuridad	"Gau ilunean"	
ilunabar	crepúsculo, atardecer	"Ilunabarrean euria egin zuen"	<i>Arrastiri</i>
ilundu	oscurecer	"Iluntzen hasi du"	
ilunpe	oscuridad, tiniebla	"Argia joan eta ilunpean gelditu zen"	
iluntze	(el) anochecer "Iluntzean afaltzera joango gara"		
ilusio	ilusión		
inauteri	carnaval	"Inauteri eguna da bihar"	<i>Aratuste</i>
inbidia	envidia		
indaba	alubia, judia		<i>Babarrun</i>
* indar	fuerza	"Indar handiko gizona da"	
indarkeria	violencia		
indartsu	fuerte, forzado	"Gizon indartsua da"	
indartu	fortalecer, reforzar	"Ama indartu da"	<i>Bizkortu</i>
indizio	inyección		
industria	industria		
infernu	infierno		
informazio	información		<i>Argibideak</i>
ingeles	inglés	"Ingelesez badakizu?"	
inguratu	rodear		
	aproximarse	"Inguratu zitzaion"	
* inguru	alrededor	"Zure inguruan"	
	entorno	"Inguru hau"	
	aproximadamente	"Sei inguru"	
inoiz	alguna vez	"Inoiz ikusi duzu?"	
* inoiz ez	nunca	"Ez naiz inoiz Ameriketan izan"	
* inola ere ez	de ninguna manera	"Inola ere ez dut nahi"	<i>Ezelan bere ez</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
inon	en alguna parte		
* inon ez	en ninguna parte	"Ez dut inon ikusi"	
inor	alguien	"Inor ikusi duzu?"	
* inor ez	nadie	"Ez duzu inor ezagutzen" "Inor ez"	
inozo	bobo, inocente		
inporta izan	importar	"Ez zait inporta"	<i>Axola izan. Ardura izan</i>
inportante	importante		<i>Garrantzitsu</i>
interes	interés		
interesgarri	interesante	"Oso interesgarria iruditu zait"	
internet	internet		
intxaur	nuez	"Intxaurrak jan ditut"	
ipar	norte		<i>Iparralde</i>
* ipini	poner, colocar	"Bere lekuan ipini"	<i>Jarri. Ezarri</i>
* ipuin	cuento	"Txano Gorritxoren ipuina"	
* ipurdi	culo, trasero	"Ipurdian jo nau"	
ipurdiko	golpe en el culo	"Ipurdikoa emango dizut"	
* irabazi	ganar	"Diru asko irabazten du"	
	vencer		<i>Garaitu</i>
	ganancia		
irabazle	ganador, vencedor		<i>Garaile</i>
* irail	septiembre	"Trailean eguraldi ona izaten da"	
irakaskuntza	enseñanza		
* irakasle	profesor		
* irakatsi	enseñar, instruir	"Idazten irakatsi zidan"	
irakin	hervir	"Esnea irakiten dago"	
irakurgai	lectura, texto de lectura	"Irakurgai onak emango dizkizut"	
irakurle	lector		
* irakurri	leer	"Irakurtzea gauza ona da"	
iratzarri	despertar	"Eguzkiak iratzarri nau"	<i>Esnatu. Itzartu</i>
irauli	volcar, dar la vuelta	"Autobusa irauli da"	
iraultza	revolución		
iraun	durar, permanecer	"Egoera honek asko iraun du"	
* ireki	abrir	"Ireki ezazu atea!"	<i>Zabaldu</i>
irentsi	tragar		<i>Tragatu</i>
irin	harina		
* iritzi	llegar	"Oraintxe iritsi naiz"	<i>Heldu. Ailegatu</i>
	conseguir		<i>Lortu</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* iritzi	opinar opinión	"Zer deritzozu horri?" "Nire iritziz"	
* irradi	radio		
irribarre	sonrisa	"Irribarre egin zuen"	
irrintzi	grito de alegría, relincho, irrintzi		
irristatu	resbalar, patinar	"Kalean irristatu nintzen"	<i>Irrist egin. Labaindu</i>
* irteera	salida	"Ez dut irteerarik ikusten"	
* irten	salir	"Noiz irteten zara lanetik?"	<i>Jalgi</i>
irudi	imagen, figura parecer	"Liburu honetako irudiak" "Gezurra dirudi"	
* irudit	parecerle a uno algo	"Zer iruditzen zaizu?"	
iseka	burla	"Iseka egin didate"	<i>Burla</i>
isil	silencio callado, silencioso	"Isilean" "Oso mutil isila "	
* isildu	callarse	"Zergatik isildu zara?"	
* isilik	callando, en silencio	"Zaude isilik!"	
isiltasun	silencio	"Hau isiltasuna!"	
iskanbila	jaleo, estrépito	"Iskanbila ederra izan genuen"	
ispilu	espejo	"Ispilu aurrean dago beti"	
istilu	conflicto, trance, jaleo	"Hori beti istiluan dabil"	
istripu	accidente	"Istripua izan nuen"	
isuri	manar, verter, derramar flujo	"Sagardoa lurrera isuri zaio" "Ur-isuria"	
itaun	pregunta		<i>Galdera</i>
ito	ahogarse	"Itotzeko arriskuan dago"	
* itsaso	mar	"Itsaso txarra dago"	
itsasontzi	barco, navío		
itsu	ciego	"Itsuek ez dute ikusten"	
* itsusi	feo	"Bai soineko itsusia"	<i>Zatar</i>
itsutu	quedarse ciego cegarse, obcecarse		
* iturri	fuelle	"Iturriko ura"	
* itxaron	esperar, aguardar	"Itxaron pixka batean!"	<i>Itxoin</i>
itxaropen	esperanza		
* itxi	cerrar	"Itxi ezazu atea!"	
* itxita	cerrado	"Denda itxita dago"	
* itxura	aspecto	"Itxura ona daukazu"	
* itzal	sombra	"Arbolaren itzalean dago"	<i>Geriza</i>
* itzali	apagar	"Itzal ezazu argia, mesedez"	<i>Amatatu</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
itzuli	traducir volver, regresar	"Ingelesera itzuli" "Itzuliko naiz"	
itzulpen	traducción		
ixo	silencio! cállate!		
izaera	carácter, forma de ser	"Zure izaera eta nirea antzekoak dira"	
* izan	ser, estar tener	"Non da Sabin?" "Badut semea"	Ukan
* izar	estrella	"Zu zara nire izarra"	
izara	sábana		Maindire
izatez	de por sí, por naturaleza	"Izatez, Bilboko da"	Berez
* izeba	tía	"Izeba Josebek esan dit"	Izeko
izeko	tía		Izeba
* izen	nombre	"Nola duzu izena?"	
izendatu	nombrar	"Alkate izendatu nahi dute"	
izerdi	sudor	"Izerditan nago"	
izkina	esquina	"Izkina honetan elkartu ginen"	Ertz. Kantoi
izorratu	estropear, joder	"Izorratu duk!"	Hondatu
* izotz	hielo		Jela. Horma
izoztu	congelar		Jelatu. Hormatu
izter	muslo	"Futbolariak izter sendoak dituzte"	
izugarri	muy, terriblemente	"Izugarri polita"	Ikaragarri. Itzel
* izugarria	terrible	"Izugarria izan zen"	
izutu	asustar, horrorizarse	"Izututa alde egin zuen"	

J

* ja	ya	"Ja ez dago zer eginik"	Oraintxe. Dagoeneko. Jadanik. Honez gero.
* jabe	dueño	"Nor da asto honen jabea?"	
jagon	cuidar, vigilar		Zaindu
* jai	fiesta	"Herriko jaiak"	
jaialdi	festival		
* jaiki	levantarse	"Bihar berandu jaikiko naiz"	Altxatu
* jainko	dios	"Erromatarren jainkoak"	
* jaio	nacer	"Noiz jaio zinen?"	Sortu
* jaitsi	bajar, descender	"Eskaileretatik jaitsiko naiz"	
jaka	chaqueta		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* jakin	saber	"Ez dakit ba"	
* jakina!	claro!, por supuesto!	"Jakina etorri naizela!"	
jakinduria	sabiduría	"Jakinduria handiko pertsona da"	
jakintzu	sabio	"Oso jakintsua da"	
* jan	comer	"Asko jatekoa da"	
	comida	"Ez dut janik"	Janari
* janari	comida, alimento	"Janaria erosi behar dugu"	
jangela	comedor	"Jangelan bazkalduko dugu"	
* jantzi	vestirse	"Jantzi naiz"	
	vestido, ropa	"Jantzi bat"	
jaramon egin	hacer caso	"Ez diot jaramonik egin"	Kasu egin
* jardun	estar haciendo algo	"Zertan diharduzu?"	Ari izan
jarrio	manar, derramarse	"Adurra dariola"	
	flujo	"Ur jarria"	Isuri
jarleku	asiento	"Jarlekurik ez dago"	
* jarraitu	seguir	"Ezin dut jarraitu"	Segitu
* jarri	poner, colocar		Ipini. Ezarri
	sentarse		Jesarri. Eseri
jasan	soportar, aguantar		
* jaso	recoger, levantar	"Jaso ezazu paper hori lurretik"	
jatetxe	restaurante		
jator	auténtico		
	castizo	"Gizon jatorra da"	
jatordu	hora de comer		Otordu
jatorri	origen, ascendencia	"Jatorriz Getxokoa da"	
* jaun	señor, caballero	"Bai, jauna!" "Etxebeste jauna"	
jaungoiko	dios	Jainko	
jauntxo	señorito, cacique	"Herriko jauntxoak dira"	
jauregi	palacio		
jaurtiki	lanzar, echar	"Harria jaurtiki zuen"	Bota
* jausi	caer	"Kontuz, jausiko zara eta!"	Erori
* jende	gente	"Jende asko zebilen"	
jendetza	multitud, gentío	"Hau jendetza dabil kalean!"	
jeneralean	generalmente	"Jeneralean umore onean egoten naiz"	
jertse	jersey	"Non da nire jertsea?"	
jesarri	sentarse		Eseri. Jarri

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
jiratu	dar la vuelta, girar	"Jira alde batera"	
* jo	pegar, golpear	"Kolpea jo"	
	dirigirse	"Zuregana jo"	
	tocar un instrumento	"Gitarra jo"	
	dar la hora	"Bostak jo dute"	
* joan	ir	"Andoni joan da" "Banoa"	
joera	tendencia	"Lo hartzeko joera du"	
jokabide	comportamiento, manera de actuar	"Jokabidea aldatu behar duzu"	
jokalari	jugador		
* jokatu	jugar (juegos de adultos)	"Partidu bat jokatu"	
* joko	juego (de adultos)	"Diru asko galdu du jokoan"	
jolas	diversión, juego	"Jolasean dabil"	
* jolas egin	jugar	"Jolas egin dugu"	Jostatu. Jolasean ibili. Jolastu. Olgetan ibili.
jolastoki	patio, lugar de recreo		
* josi	coser	"Ez dakit josten"	
	clavar	"Gurutzean josi"	
jostailu	juguete		
jostatu	jugar, divertirse	"Jostatzen ari naiz"	Jolas egin. Olgetan ibili.
jostun	costurera, modista, sastre	"Gona gorria, zazpi jostunek josia"	
jubilatu	jubilarse		Erretiratu
* justu	justo	"Justuan ibili ginen"	Ozta-ozta. Doi-doi
K			
* kafe	café		
* kafesne	café con leche	"Bi kafesne, mesedez"	
kai	muelle (del puerto)		Moila
	puerto		Portu
kaiku	cuenco de madera		
	estúpido		
kaiola	jaula		
* kaixo	hola!	"Kaixo lagunak!"	
kaka	caca, mierda	"Kaka zaharra!"	
kakagura	ganas de cagar		Kakagale
* kale	calle	"Beti kalean dabil"	Karrika
kalitate	calidad		
* kalte	daño, perjuicio	"Zuretzat kalte!" "Kalte handiak"	
kaltegarri	perjudicial	"Alkohola kaltegarria da"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
kamamila	manzanilla	"Kamamila bat, mesedez!"	
kamino	carretera	"Ez pasa kaminoa!"	"Errepide. Kamio
* kamioi	camión		
kamuts	embotado, romo, no afilado	"Labana kamutsa dago"	
	obtuso		
kanbiatu	cambiar		Aldatu. Trukatu
kandela	vela, candela		
kanpai	campana	"Kanpaiak jo dituzte"	
* kanpo	fuera, exterior	"Zure laguna kanpoan dago" "Kanpora!"	
kanposantu	cementerio, camposanto		Hilerrri
kanpotar	forastero	"Etxe horiek guztiak kanpotarrenak dira"	Arrotz
* kanta	canción		Kantu. Abesti
kantari	cantor, cantante		Abeslari
	cantando	"Kantari joan zen"	
* kantatu	cantar	"Kanta dezagun denok"	Abestu
kantu	canto, canción		Abesti. Kanta
kapitain	capitán		
kapital	capital		
karga	carga, peso	"Karga handia daramazu"	
kargatu	cargar		
kargu	cargo	"Hori nire kargu utzi"	
karratu	cuadrado		Koadratu
karta	carta, naipe	"Kartetan jokatu dugu"	
kartoi	cartón		
kartzela	cárcel		Espetxe. Presondegi
kasa	cuenta, cargo	"Bere kasa dabil"	
kasik	casi		Ia
kaskar	pequeño, débil	"Kotxe kaskarra duzu"	
	(coloquial) cabeza, cráneo		
* kasu	caso	"Zure kasuan"	
	cuidado	"Kasu!"	
* kasu egin	hacer caso	"Ez kasurik egin!"	Jaramon egin
katarro	catarro		
katea	cadena		
kategoria	categoría		
katilu	taza, tazón	"Katilua bete esne edan du"	
* katu	gato		
* kaxa	caja		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
kazetari	periodista		
kazola	cazuela		
ke	humo	"Suak kea sortzen du"	
keinu	guiño	"Keinu egin nion"	
	mueca, gesto		
* kendu	quitar	"Jertsea kendu dit"	
kexa	queja	"Ez dut kexarik"	<i>Kexu</i>
kexatu	quejarse		<i>Kexu izan</i>
kezka	preocupación		<i>Ardura</i>
* kezkatu	preocuparse	"Kezkatuta nago"	
kili-kili egin	hacer cosquillas	"Kili-kili egingo dizut"	
* kilo	kilo, kilogramo	"Sei kilo azukre"	
* kilometro	kilómetro	"Lau kilometro luze"	
kirats	hedor, pestilencia	"Kiratsa dario"	<i>Hats</i>
* kirol	deporte		
kirten	mango		<i>Gider</i>
	estúpido		<i>Kaiku</i>
kiskali	abrasar	"Sutan kiskali zen haragia"	
* kito!	se acabó!, en paz!	"Erosiko dugu eta kito"	
kizkur	(pelo) rizado		
* klase	clase	"Zer klasetakoa?"	<i>Mota</i>
koaderno	cuaderno		
koadrilla	cuadrilla		<i>Lagunarte. Lagun-talde</i>
koadro	cuadro		
koba	cueva		<i>Haitzulo</i>
* kobratu	cobrar		
* koilara	cuchara		
koinata	cuñada	"Koinatarekin noa dendara"	
koinatu	cuñado		
koipe	grasa	"Koipez beteta dago"	
koitadu	infeliz, cuitado	"Koitadu hori!"	
kokatu	situar, ubicar	"Fabrika hemen kokatuko dute"	
kokots	mentón, barbilla	"Kokots luzea du"	
kola	cola, pegamento		<i>Lekeda</i>
* kolore	color	"Zer koloretakoa da?"	
* kolpe	golpe	"Kolpe ederra jo dio"	
komeni izan	convenir	"Ez zaizu komeni"	
komeria	enredo, revés	"Hau da komeria!"	
* komun	retrete, servicios, water	"Komunera noa"	
konfiantza	confianza		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
konforme	conforme, de acuerdo.		<i>Ados</i>
konkor	joroba, jorobado		
	hinchazón, chichón		<i>Tontor. Koskor</i>
* konparatu	comparar		
konparazio	comparación	<i>"Konparazio batera"</i>	
konponbide	solución		
* konpondu	arreglar	<i>"Konponduta dago"</i>	
konponketa	arreglo		
konprenitu	comprender		<i>Ulertu</i>
* kontatu	contar	<i>"Ipuin bat kontatuko dizut"</i>	
kontentu	contento		<i>Pozik</i>
* kontra	contra	<i>"Zure kontra dago"</i>	<i>Aurka</i>
kontratu	contrato		
	contrato		
kontrol	control		
kontserbatu	conservar		
kontsolatu	consolar		
* kontu	asunto	<i>"Hori da kontua!"</i>	
	cuidado	<i>"Kontu pixka batekin"</i>	
	cuenta		
* konturatu	darse cuenta	<i>"Aspaldi konturatu nintzen"</i>	<i>Erreparatu</i>
* kontuz	cuidado!, con cuidado	<i>"Kontuz ibili"</i>	
kopa	copa		
kopeta	(la) frente		<i>Bekoki</i>
kopia	copia		
kopuru	cantidad	<i>"Zer kopuru?"</i>	
korapilo	nudo	<i>"Korapiloa askatu zait"</i>	
* korri egin	correr	<i>"Korri egin ezazu!"</i>	<i>Lasterka egin. Arineketan egin</i>
* korrika	corriendo	<i>"Korrika joan da"</i>	<i>Lasterka. Arineketan</i>
korrok egin	eructar		
korta	cuadra		<i>ukuilu</i>
kortxo	corcho		
koska	muesca, saliente	<i>"Koska batean trabatu nintzen"</i>	
	quid	<i>"Hortxe dago koska"</i>	
koskor	cosa pequeña y dura, bulto	<i>"Harri koskor"</i>	
	niño crecido	<i>"Ume koskorra"</i>	
koskortu	crecer (los niños)	<i>"Koskortuta dago"</i>	
kostatu	costar	<i>"Asko kostatu zait"</i>	
kotxe	coche		<i>Auto. Automobil. Beribil</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
krisi	crisis	"Zinema krisian dago"	
krisket	pestillo	"Krisketa hondatu da"	
* kristal	cristal	"Kristalezkoa da"	
kristau	cristiano		
kritika	crítica		
kulpa	culpa	"Ez da zure kulpa"	<i>Erru</i>
kultura	cultura		
kuluxka	cabezada de sueño	"Kuluxka bat egingo dut"	<i>Lo-kuluxka</i>
kutsatu	contagiar		
	contaminar		
kutxa	arca, arcón		
	caja		<i>Kaxa</i>

L

labain	resbaladizo		
* labana	cuchillo, navaja	"Labana zorrozten aritu naiz"	
* labe	horno	"Oilaskoa labean daukat"	
* labur	corto	"Egun laburra izan da"	<i>Motz</i>
laga	dejar	"Laga pasatzen!"	<i>Utzi</i>
* lagun	amigo, compañero		
	persona	"Bost lagunentzako bazkaria"	
lagunarte	cuadrilla, compañía	"Lagunartean ibili"	
* lagundu	ayudar	"Lagunduko dizut"	
	acompañar		
laguntasun	amistad, camaradería		
* laguntza	ayuda	"Laguntza handia eman dit"	
laguntzaile	ayudante		
laino	niebla	"Gaur ez da lainorik"	
lako	como	"Zu lakorik ez dut ezagutu"	<i>Bezalako</i>
* lan	trabajo, labor	"Ez dut lanik"	<i>Behar</i>
* lan egin	trabajar	"Ez dut lanik egiten"	<i>Behar egin</i>
lanbide	oficio, profesión		<i>Bizibide. Ogibide</i>
landa	campo, campa		
* landare	planta, vegetal	"Etxean landare asko dut"	
landu	labrar, tallar	"Egurra landu"	
	elaborar		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* langile	trabajador	"Langile batzuk" "Oso langilea da"	<i>Behargin</i>
* lantegi	lugar de trabajo, taller, fábrica	"Lantegira noa"	<i>Lantoki</i>
lantoki	lugar de trabajo		<i>Lantegi</i>
lapiko	puchero, olla		<i>Eltze</i>
* lapur	ladrón	"Lapur galanta da hori!"	<i>Ohoin. Ebasle</i>
lapurreta	robo	"Lapurreta egin du"	
lapurtu	robar	"Irratia lapurtu didate"	<i>Ostu. Ebatsi</i>
lar	demasiado	"Lar estua da"	<i>-egi. Larregi. Gehiegi.</i>
* laranja	naranja		
* larri	apurado	"Estu eta larri"	
	grave	"Istripu larria izan du"	
larrialdi	apuro, aprieto		<i>Estutasun</i>
larritu	apurarse	"Ez larritu!"	<i>Estutu</i>
larru	piel, cuero	"Larrazko poltsa"	
* larunbat	sábado	"Larunbatean ikusiko dugu elkar"	<i>Zapatu</i>
* lasai	tranquilo	"Lasai egon!"	<i>Trankil</i>
lasaitu	tranquilizarse, calmarse		
	aflojar	"Korapiloa lasaitu"	
* laster	pronto, enseguida	"Laster etorriko da"	
lasterketa	carrera	"Zaldi lasterketa"	
lasto	paja	"Lastoa ganbaran bilduta dago"	
latz	áspero		
	terrible, duro	"Problema latzak"	
lau	cuatro		
	plano, llano	"Lurralde laua"	
* laurden	cuarto, cuarta parte	"Bostak eta laurden"	
laztan	caricia		
	beso		
	cariño	"nire laztana"	
legatz	merluza	"Legatza saltsan"	
* lege	ley	"Hori legearen kontrakoa da"	
* legez	como	"Nik egin dudan legez"	<i>Bezala</i>
* lehen	antes	"Lehen ez nuen etxerik"	
	primero		<i>Lehenengo</i>
* lehenbizi	primeramente		<i>Lehenik. Lehenengo</i>
lehenbiziko	(adj.) primero		<i>Lehenengo. Lehen</i>
lehendakari	presidente	"Euskadiko lehendakaria"	
* lehenengo	Primero	"Lehenengoa naiz"	<i>Lehen. Lehenbiziko</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* lehengo	anterior	"Lehengo egunean" "Lehengo batean"	
lehengusina	prima		
* lehengusu	primo	"Zure lehengusua ikusi dut"	
lehergailu	explosivo	"Lehergailu bat ipini dute"	
lehertu	reventar, explotar		
lehoi	león		
* lehor	seco	"Lur lehorra"	
	tierra firme	"Marinela lehorrean dago"	
* lehortu	secar	"Arropa lehortu da"	<i>Sikatu</i>
* leiho	ventana	"Leihotik begira dago"	
leize	sima		<i>Leize-zulo</i>
leka	vaina, judía verde		
* leku	sitio, lugar	"Zer lekutan?"	<i>Toki</i>
lelo	cantinela	"Betiko leloa"	
	tonto		<i>Tonto. Kaiku</i>
* lepo	cuello	"Lepotik helduko nioke"	<i>Sama</i>
lerro	línea	"Hamar lerrotan idatzi"	
letra	letra		
leun	liso, suave	"Alkandora leuna duzu"	
libratu	librar, liberar		<i>Askatu</i>
* libre	libre	"Libre bizi nahi dut"	<i>Aske</i>
* liburu	libro	"Liburu bat erregalatu didate"	
liburutegi	biblioteca		
liluratu	fascinar	"Liluratuta utzi nau"	
limoi	limón		
lirain	esbelto	"Gorputz liraina"	
listu	saliva		<i>Tu</i>
litro	litro	"Hogei litro sagardo"	
lizun	moho		
	obsceno		
lo	sueño, acto de dormir	"Lo arina daukat"	
	durmiendo	"Lo dago"	
* lo egin	dormir	"Lo egin duzu?"	
loak hartu	dormirse	"Loak hartu nau"	<i>Lo hartu</i>
* lodi	grueso, gordo, espeso	"Zopa lodia dago"	<i>Gizen</i>
loditu	engordar, engrosar		<i>Gizendu</i>
logela	dormitorio		
logiko	lógico		
* logura	ganas de dormir, sueño	"Logura naiz"	<i>Logale</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
lohi	lodo		<i>Lokatz</i>
	sucio		<i>Zikin</i>
lokatz	lodo, barro	<i>"Lokatzetan sartu naiz"</i>	<i>Lohi. Basa</i>
* lore	flor	<i>"Loreak biltzen ibili naiz"</i>	
* lortu	conseguir	<i>"Ez duzu ezer lortuko"</i>	<i>Erdietsi</i>
* lotsa	vergüenza	<i>"Ez duzu lotsarik"</i>	
lotsagabe	sinvergüenza, desvergonzado	<i>"Alde hemendik, lotsagabea!"</i>	
lotsagarri	vergonzoso, que produce vergüenza	<i>"Lotsagarria da"</i>	
lotsati	tímido, vergonzoso	<i>"Nahiko lotsatia naiz"</i>	
* lotsatu	avergonzarse	<i>"Lotsatu egiten zara, ala?"</i>	
* lotu	atar	<i>"Zapatak lotu ditut"</i>	
lotura	atadura, enlace, vínculo	<i>"Lotura handiak ditu"</i>	
luma	pluma		
* lur	tierra	<i>"Lurra bota dute"</i>	
	suelo	<i>"Lurrera erori"</i>	<i>Behe</i>
lurperatu	enterrar		<i>Ehortzi</i>
lurralde	comarca, territorio		
lurrin	vapor		<i>Lurrun</i>
	perfume		
luzaro	por largo tiempo	<i>"Luzaro egon zen erre gabe"</i>	
luzatu	alargar	<i>"Sudurra luzatu zaio"</i>	
* luze	largo	<i>"Denbora luzea"</i>	
	alto	<i>"Andre luzea"</i>	
luzera	longitud	<i>"Zenbat du luzeran?"</i>	
M			
* madari	pera		<i>Udare</i>
madarikatu	maldecir		
	maldito		
* mahai	mesa	<i>"Mahaia zikina dago"</i>	
* mahats	uva	<i>"Mahats mordo polita jan dut"</i>	
* maiatz	mayo	<i>"Maiatzean kukuak kantatzen du"</i>	
* maila	nivel, grado	<i>"Maila honetan"</i>	
	peldaño		
mailu	martillo		
maindire	sábana		<i>Izara</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
maisu	maestro	" <i>Tolosan dago maisu</i> "	
* maitasun	amor	" <i>Maitasunik gabe bizi naiz</i> "	
maite	amado, -a, querido, -a	" <i>Zatoz maitea!</i> "	
* maite izan	amar, querer	" <i>Maite zaitut</i> "	<i>Maitatu</i>
maitemindu	enamorarse	" <i>Maiteminduta nago</i> "	
maiz	frecuentemente, a menudo	" <i>Maiz joaten naiz hondartzara</i> "	<i>Sarri</i>
majo	estupendo, estupendamente	" <i>Majo ibili ginen</i> "	<i>Bapo</i>
	majo, guapo		
makal	débil	" <i>Makal samar nabil</i> "	
	chopo		
makarroiak	macarrones		
makila	palo	" <i>Makilaz jo zuen</i> "	
	bastón		
makina	máquina		
makina bat	multitud	" <i>Makina bat urte pasatu dira</i> "	
makurtu	agacharse, encorvarse	" <i>Zerbait jasotzera makurtu zen</i> "	
maleta	maleta		
malko	lágrima	" <i>Malkoa dariola dago</i> "	
maltzur	astuto	" <i>Gizon maltzurra da</i> "	
mami	miga		
	cuajada		<i>Gatzatu</i>
	meollo, contenido		
mamu	fantasma, monstruo		
mando	mula		
maneiatu	manejar, manipular		
manifestazio	manifestación		
manta	manta		<i>Tapaki. Burusi</i>
mantendu	mantener	" <i>Familia mantendu behar dut</i> "	
mantso	despacio		<i>Geldiro. Poliki. Astiro.</i>
margotu	pintar		<i>Pintatu</i>
marinel	marinero	" <i>Marinelak portura heldu dira</i> "	
marka	marca, señal		
markatu	marcar		
marmarka	gruñendo	" <i>Zer zabiltza marmarka?</i> "	<i>Marmarrean</i>
marra	raya, línea	" <i>Nork egin ditu marra hauek?</i> "	
marrazki	dibujo		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* marroi	marrón		
* marrubi	fresa	"Marrubiak nahi dituzu?"	Mailuki
martitzen	martes		Astearte
* martxa	marcha	"Kotxea martxan ipini zuen" "Martxa handia zeraman"	
* martxo	marzo		
masail	mejilla		Matraila
masaileko	torta, bofetada	"Masaileko bat emango dizut"	Matrailako. Zaplazteko
material	material		
* mediku	médico	"Medikuarengana noa"	Sendagile. Osagile.
medio	por medio, por causa	"Lana dela medio, Italia ezagutu dut"	
mehatxu	amenaza		
mehe	delgado, fino	"Paper mehea"	
mekaniko	mecánico		Mekanikari
* memento	momento	"Memento honetan"	Une
mende	siglo	"XV. mendean"	Gizaldi
mendean	debajo de, dependiendo de	"Ez nago inoren mendean"	Menpean
mendebalde	oeste, occidente		Sartalde
menderatu	dominar, someter	"Ezin ditu haurrak menderatu"	
* mendi	monte, montaña	"Menditik gatoz"	
mendizale	montañero		
merezi izan	merecer	"Merezi duzu"	
merienda	merienda	Askari	
merkatu	mercado		Azoka
* merke	barato	"Merke-merke dago dena"	
mesede	favor	"Mesede bat eskatu behar dizut"	
* mesedez	por favor	"Baso bat ur, mesedez"	
* metro	metro	"Sei metro luze ditu"	
meza	misa	"Mezatarra goaz"	
miatu	registrar	"Poltsa miatu zidaten"	Arakatu
miazkatu	chupar, lamer		Miaztu. Milikatu
* mihi	lengua		Mingain
* min	dolor, daño	"Buruko mina"	
minbizi	cáncer	"Minbiziak jota nago"	
mindu	dolerse	"Oso minduta nago"	
	agriarse	"Esnea mindu da"	
mingain	lengua		Mihi

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
mingots	amargo	"Zerbeza mingotsa da"	<i>Mikatz</i>
mintzatu	hablar	"Euskaraz mintzatuko naiz"	<i>Hitz egin. Berba egin</i>
minutu	minuto	"Bost minutu izango dira"	
miretsi	admirar	"Horrelako jendea miresten dut"	
misterio	misterio		
moda	moda	"Kolare hori modan dago"	
* moderno	moderno		
* modu	modo, manera	"Modu honetan egin behar da"	<i>Era</i>
moja	monja		
moko	pico	"Moko luzea du txori horrek"	
moldatu	arreglarse, apañarse	"Moldatuko naiz"	
mordo	montón		<i>Pila</i>
	racimo		
mordoxka	grupo, montón	"Gozoki mordoxka bat"	
* more	morado	"Jertse morea erosi dut"	
morroi	criado, sirviente	"Morroia bidali zuen ardo bila"	
mota	clase, tiipo	"Zer motatakoa?"	<i>Klase</i>
motel	lento, flojo	"Oso pertsona motela da"	
moteldu	debilitarse, entumecerse	"Aitona moteltzen hasia dago"	
motor	moto	"Motorrean joaten naiz lanera"	<i>Moto</i>
	motor		
* motz	corto		<i>Labur</i>
	feo		<i>Itsusi</i>
mozkor	borracho	"Mozkorra dago"	
mozolo	mochuelo		
	huraño, arisco		
mozorro	máscara		
	disfraz		
* moztu	cortar, acertar	"Ilea moztu diote"	
muga	frontera, límite		
mugatu	limitar, delimitar	"Egitekoak mugatu behar dira"	
mugimendu	movimiento		
* mugitu	mover	"Mugi zaitezte!"	
muin	seso		
	meollo	"Liburu honen muina"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
muki	moco	"Mukiak ditut"	
multzo	conjunto, grupo	"Multzotan bilduko ditugu paper hauek"	
* mundu	mundo	"Mundu guztia korrika hasi zen"	
murriz	corto, escaso, restringido	"Ordain murrizta izan da"	
* musika	música		
musikari	músico		
musu	beso	"Musu eman zidan"	<i>Laztan. Pot</i>
	cara, rostro		<i>Aurpegi</i>
musuzapi	pañuelo de nariz		
mutiko	muchacho	"Mutiko batzuk jolasean zebiltzan"	
* mutil	chico	"Mutila ala neska da?"	
mutilzahar	solterón	"Mutilzahar amorratua da"	
mutu	mudo	"Mutu gelditu zen"	
mutur	punta, extremo	"Sokaren muturra"	
	morro, hocico		

N

* nabaritu	percibir, notar, sentir	"Hotza nabaritzen dut"	
nabarmen	notorio, evidente		<i>Nabari</i>
nagi	pereza	"Jaikitzekeo nagia dut"	
	perezoso, vago		<i>Alfer</i>
* nagusi	jefe		
	amo		
	principal, mayor	"Kale nagusia"	
nagusitu	imponerse, dominar	"Kanpoko taldea nagusitu zitzaion etxeokari"	
* nahasi	mezclar		
nahaste	lío, revoltijo	"Hau da nahastea!"	<i>Nahaspila</i>
nahi eta nahi ez	necesariamente, forzosamente	"Nahi eta nahi ez etorri behar duzu"	<i>Derrigor</i>
* nahi izan	querer, desear	"Nahi duzuna egin ezazu"	<i>Gura izan</i>
* nahiago izan	preferir	"Nahiago dut musika arina"	
* nahikoa	suficiente, bastante	"Nahikoa da!"	<i>Aski</i>
* nahita	a propósito, queriendo	"Nahita egin dut"	<i>Apropos</i>
* nahiz eta	aunque	"Nahiz eta goiz izan"	<i>Arren</i>
natura	naturaleza		<i>Izadi</i>
* nazka	asco, repugnancia	"Nazka ematen dit"	<i>Higuin</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
nazkagarri	asqueroso, repugnante.		<i>Higuingarri</i>
nazkatu	asquearse, hartarse	<i>"Nazkatu eta joan egin nintzen"</i>	<i>Higuindu</i>
* neba	hermano (respecto a mujer)	<i>"Patxi Amaiaren neba da"</i>	
neba-arrebak	hermanos (hermanos y hermanas)		<i>Anai-arrebak</i>
negar	lloro, llanto	<i>"Negarrez dago"</i>	
* negar egin	llorar	<i>"Negar egin dut"</i>	
negargarri	lamentable	<i>"Gauza negargarriak egin dituzte"</i>	
negozio	negocio		
* negu	invierno	<i>"Neguko egunak laburrak izaten dira"</i>	
nekagarri	fatigoso	<i>"Nekagarria da beti gauza bera entzutea"</i>	
* nekatu	cansarse	<i>"Nekatuta nago"</i>	<i>Akitu</i>
nekazari	agricultor, labrador		<i>Laborari. Baserritar</i>
neke	cansancio, fatiga	<i>"Neke handiak izan ditugu"</i>	
nekez	difícil		<i>Zail. Gaitz</i>
	difícilmente, fatigosamente		
nerau	yo mismo	<i>"Neronek egingo dut"</i>	<i>Neu. Neroni</i>
nerbio	nervio		
nerbioso	nervioso		<i>Urduri</i>
* neska	chica, muchacha	<i>"Neska batekin etorri naiz"</i>	
neskame	criada, sirvienta		
neska-mutilak	chico(s) y chica(s)	<i>"Neska-mutilak ditugu"</i>	
neskatila	muchacha, jovencita		<i>Neskatxa. Neskato</i>
neskatxa	muchacha		<i>Neskatila. Neskato</i>
neskazahar	solterona		
neu	yo mismo	<i>"Neuk egin dut"</i>	<i>Nerau</i>
* neurri	medida	<i>"Neurriak hartu"</i>	
neurtu	medir	<i>"Horma hau neurtuko dut"</i>	
* ni	yo	<i>"Zatoz nigana!"</i>	
* nire	mi, mío	<i>"Nire herria" "Hori nirea da"</i>	<i>Ene</i>
nobela	novela		<i>Eleberri</i>
* noiz	cuándo	<i>"Noiz etorriko zara?"</i>	
noizbait	alguna vez	<i>"Noizbait ikusi izan dut"</i>	
noiznahi	cuando quiera	<i>"Noiznahi etortzen da"</i>	
* nola	cómo, de qué modo	<i>"Nola joango naiz?"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* nolabait	de alguna manera	"Nolabait egin beharko dugu"	
* nolako	cómo, de qué características	"Nolako kotxea duzu?"	
nolanahi	de cualquier modo	"Ezin da nolanahi egin"	
nolanahi ere	de todas formas	"Nolanahi ere saiatuko naiz"	
* non	dónde	"Non dago Erroma?"	
nonahi	en cualquier sitio	"Berdin zait nonahi bazkalduta ere"	
* nonbait	en algún sitio	"Nonbait ikusi dut, ba"	
* nor	quién	"Nor da?" "Norena da hau?"	
* nora			
* norbait	alguien	"Hau norbaitena da"	
* norbera	uno mismo	"Hori norberak egin behar du"	
* normal	normal	"Normala da"	
nornahi	cualquiera, quienquiera	"Nornahi izan liteke"	<i>Edonor. Edozein</i>
nortasun	personalidad	"Nortasun handiko pertsona da"	
* noski	seguramente	"Joango zen, noski"	
O			
obeditu	obedecer	"Aitari ez zion batere obeditzen"	
obligazio	obligación		
obra	obra		<i>Lan</i>
* odol	sangre	"Odolez beterik zegoen"	
odolki	morcilla		<i>Odoloste</i>
odoloste	morcilla		<i>Odolki</i>
* ogi	pan	"Ogirik erosi al duzu?"	
ohar	nota, observación	"Ohar bat utzi nion"	
* ohe	cama	"Goazen ohera!"	
oheratu	irse a la cama, acostarse	"Zer ordutan oheratu zinen?"	
ohi	partícula verbal: acostumbrar	"Kafea hartu ohi dut"	
* ohitu	acostumbrarse	"Ohitu naiz"	
* ohitura	costumbre	"Kantatzeko ohitura dut"	
ohol	tabla	"Ohol batzuk behar ditut txabola egiteko"	
ohore	honor		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
oihal	pañó, tela		
oihan	bosque, selva.		<i>Baso</i>
oihartzun	eco	"Oihartzuna entzuten da"	
oihu	grito	"Oihuka hasi zen"	<i>Deiadar</i>
oilar	gallo	"Oilarrak kukurruku egiten du"	
* oilasko	pollo	"Oilasko errea jango nuke"	
oilo	gallina	"Oilo-salda"	
oin	pie	"Oinak busti zaizkit"	
oinarri	base, fundamento	"Oinarrizko gauza da"	
oinaze	sufrimiento, dolor	"Oinazez dago"	
oinetako	calzado	"Non dituzu oinetakoak?"	<i>Zapata</i>
* oinez	andando, a pie	"Oinez joango naiz"	
okela	carne, carne para comer	"Okela erosi dut"	<i>Haragi</i>
* oker	torcido	"Zuhaitz okerra"	
	error		
	equivocado	"Oker zabilta"	
okin	panadero	"Okinak jai du gaur"	
okindegi	panaderia		
olatu	ola	"Olatu handiak daude"	<i>Uhin</i>
olerki	poesía		<i>Poesia</i>
olgeta	diversión, juego.		<i>Jolas. Jostaketa</i>
* olio	aceite	"Olio gehiago bota eizaiozu!"	
* omen	partícula verbal: por lo visto	"Kalean omen dabil"	
omenaldi	homenaje		
* on	bueno	"Leku ona da hori"	
	beneficio, bien	"On egingo dizu"	
* onartu	aceptar, aprobar	"Ez du ezer onartu"	
ondasun	bienes, hacienda	"Ondasun guztiak saldu ditu"	
* ondo	bien		<i>Ongi. Ontsa</i>
	(al) lado	"Zure ondoan"	
ondoez	indisposición	"Ondoezik nago"	
* ondoren	después, a continuación	"Ondoren, negarrez hasi zen"	
ondorengo	descendiente	"Zure ondorengoak"	
ondorio	consecuencia, conclusión	"Ondorio onik ez du honek"	
ondu	mejorar		<i>Hobetu</i>
ongi	bien	"Ongi da"	<i>Ondo. Ontsa</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* ontzi	recipiente, cacharro, vasija	"Ontziak garbitu"	
opa izan	desear algo a alguien	"Zoriona opa dizut"	
* opari	regalo		<i>Erregalu</i>
opor	vacación	"Oporretan nago"	
* orain	ahora	"Orain ikusiko dugu"	
* oraindik	todavía, aún	"Oraindik goiz da"	<i>Oraindino. Oraino</i>
* oraintxe	ahora mismo, ya	"Oraintxe bertan egingo dizut"	
ordain	pago	"Hau da zure ordaina"	
* ordaindu	pagar		<i>Pagatu</i>
* ordea	sin embargo, mas	"Nahi dut; ezin dut, ordea"	
ordena	orden, ordenación	"Alfabeto ordenan ipini"	
ordenagailu	ordenador		
ordez	en vez de, en lugar de	"Maritxuren ordez etorri naiz"	
ordezkari	representante	"Ikasleen ordezkaria"	
* ordu	hora	"Zer ordu da?"	<i>Oren</i>
* orduan	entonces	"Orduan alde egin zuen"	
orduantxe	entonces mismo	"Orduantxe iritsi zen Paulo"	
ordubete	una hora	"Ordubeteko pelikula"	
orduko	de entonces	"Orduko ardoa"	
	en cuanto	"Sartu orduko"	
	antes de	"Jan orduko"	
ordulari	reloj		<i>Erloju</i>
oreka	equilibrio		
orkatila	tobillo	"Orkatila bihurtu zait"	
oroitu	recordar		<i>Gogoratu</i>
orpo	talón	"Orpoan min hartzen dut"	
orratz	aguja	"Orratza galdu zait"	
orrazi	peine	"Ekarri orrazia!"	
* orraztu	peinarse	"Gaur ez zara orraztu"	
* orri	hoja	"Orria pasa ezazu!"	
orrialde	página	"Zenbatgarren orrialdean?"	
ortozik	descalzo	"Ortozik ibili ginen"	<i>Oinutsik</i>
ortu	huerta		<i>Baratza</i>
ortuari	verdura, hortaliza		<i>Barazki</i>
* osaba	tío	"Osaba Mikel"	
osasun	salud	"Osasun aldetik ongi nago"	
* osatu	completar		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
osatu	sanar		<i>Sendatu</i>
* oso	muy	"Oso ondo"	<i>Biziki. Txit</i>
	entero	"Egun osoa"	
ospa egin	marcharse	"Ospa hemendik!"	<i>Alde egin</i>
ospatu	celebrar	"Jaiak ospatu genituen"	
ospetsu	famoso		<i>Famatu</i>
* ospitale	hospital		<i>Erietxe</i>
ostatu	posada, fonda		
oste	detrás	"Atearen ostean"	<i>Atze. Gibel</i>
* ostegun	jueves	"Ostegunean programa polita dago telebistan"	<i>Eguen</i>
ostera	de nuevo	"Ostera hemen?"	<i>Berriro. Berriz</i>
	por el contrario		<i>Berriz</i>
osterantzean	de lo contrario, si no	"Osterantzean zoaz etxera"	<i>Bestela</i>
ostiko	patada, coz	"Ostikoa jo zidan"	<i>Ostikada</i>
* ostiral	viernes		<i>Bariku</i>
ostu	robar		<i>Lapurtu</i>
* ote	partícula verbal que indica duda	"Ikusi ote nau?": Me habrá visto?	
otoitz	oración, ruego		
otordu	hora de comer, comida	"Otorduan etorri zen"	
* otsail	febrero	"Otsailean hotza egiten du"	
otso	lobo	"Otsoak ardiak jaten ditu"	
ozpin	vinagre		
ozta-ozta	a duras penas		<i>Doi-doi. Justu-justu</i>
oztopo	obstáculo, tropiezo	"Oztopo handiak izan ditugu"	

P

* pagatu	pagar	"Paga ezazu!"	<i>Ordaindu</i>
pago	haya (Bot.)	"Pagoa arbola ederra da"	
pakete	paquete		
pala	pala		
panpina	muñeca, muñeco		
papar	parte alta del pecho		
	solapa	"Lorea darama paparrean"	
* paper	papel	"Paperean idatz ezazu!"	
paratu	poner	"Bertsoa paratu"	<i>Ipini</i>
* pare	par	"Pare bat lagun"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
pare	enfrente	"Udaletxe parean dago"	
* pareta	pared		<i>Horma</i>
* parke	parque		
parranda	parranda, juerga	"Parrandan ibili al haiz?"	
parte	parte	"Nire partez"	
* partida	partido, partida		<i>Partidu</i>
* pasatu	pasar	"Ez naiz hortik pasatuko"	<i>Igaro. Iragan</i>
* paseatu	pasear	"Paseatzera goaz"	
paseo	paseo	"Pasio ederra egin dugu"	<i>Ibilaldi</i>
pasillo	pasillo		<i>Korridore</i>
pastel	pastel		<i>Pastiza</i>
* patata	patata	"Patata frijituak"	
patrika	bolsillo		<i>Poltsiko</i>
patroi	patrón		<i>Ugazaba. Nagusi</i>
pattar	licor fuerte, coñac	"Nik ez dut pattarrik edaten"	
patxada	sosiego, tranquilidad	"Patxada ederrean dago"	
pauso	paso	"Pauso bat eman zuen"	<i>Urrats</i>
pazientzia	paciencia		
pelikula	película		<i>Film</i>
* pena	pena	"Pena handia hartu"	
penagarri	lamentable, penoso		
pentsaera	manera de pensar	"Ezagutzen dut zure pentsaera"	
pentsamendu	pensamiento		
* pentsatu	pensar	"Zer pentsatzen duzu?" "Pentsa ezazu!"	
* perretxiko	seta	"Perretxikotara goaz"	
* pertsona	persona	"Zenbat pertsona?"	<i>Lagun</i>
pertsonaia	personaje		
petral	rufián, necio	"Bai mutil petrala!"	
pikutara joan	irse al diablo	"Zoaz pikutara!"	
pila	montón, pila	"Pila bat" "Jende pila"	<i>Pilo</i>
pilo	montón		<i>Pila</i>
* pilota	pelota	"Pilotan ibili gara"	
pilotari	pelotari		
* pintatu	pintar		<i>Margotu</i>
pintura	pintura		
pinu	pino		
* piper	pimiento	"Piper berdeak"	
pisatu	pesar	"Zenbat pisatzen du?"	
* pisu	peso	"Zenbateko pisua du?"	
pitxer	jarra	"Ekarzu pitxerra!"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
pixa egin	orinar, mear		<i>Txiza egin</i>
* pixka bat	un poco	"Olio pixka bat bota"	<i>Apur bat</i>
pixkanaka	poco a poco, a poquitos	"Pixkanaka etxea egiten ari gara"	<i>Apurka</i>
* piztu	encender	"Argia piztu, mesedez"	<i>Irazeki</i>
plan	plan	"Biharko planik baduzu?"	
plantxa	plancha		
* plastiko	plástico		
* plater	plato	"Platerak ipini!"	
* plaza	plaza	"Plazaren erdian zegoen"	<i>Enparantza</i>
* pobre	pobre	"Oso pobrea da"	
poesia	poesía		<i>Olerki</i>
* poliki	despacio	"Oso poliki dabil"	<i>Astiro</i>
	lindamente		<i>Polito</i>
* polit	bonito	"Herri polita da"	
politika	política		
polito	lindamente	"Polito daki hizketan"	<i>Poliki. Ederki</i>
polizia	policía		
* poltsa	bolsa	"Poltsa ostu didate"	
poltsiko	bolsillo		<i>Patrika</i>
porrot	fracaso		
* porru	puerro	"Porru-salda"	
portatu	portarse		
* portu	puerto	"Portuko langileak greban daude"	
posible	posible		
pospolo	cerilla	"Pospolo-kaxa"	
posta	correo	"Gutuna postaz bidaliko dut"	
postre	postre		
poto	bote	"Piper-potoa"	<i>Pote</i>
potolo	gordo, regordete		<i>Gizen. Lodi</i>
poz	alegría	"Hau poza!"	
pozgarri	que produce alegría, agradable	"Berri pozgarria da"	
* pozik	contento	"Pozik nago"	<i>Kontentu</i>
* poztu	alegrarse	"Pozten naiz"	
* prakak	pantalones	"Prakak zikindu zaizkit"	<i>Galtzak</i>
 premia	necesidad, apremio	"Nire premiak bete behar ditut"	<i>Behar</i>
preparatu	preparar.		<i>Prestatu</i>
* presa	prisa, urgencia	"Ez dut presarik"	
presio	presión		
preso	preso		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* prest	preparado, dispuesto	"Dena prest dago"	<i>Gertu</i>
* prestatu	preparar	"Bazkaria prestatu dut"	<i>Preparatu</i>
prezio	prezio		<i>Salneurri</i>
* primeran	de primera, estupendamente	"Primeran pasatu dugu"	
printzatu	rajarse, agrietarse		<i>Pitzatu. Arrakalatu. Artesitu</i>
proba	prueba	"Proba egizu!"	<i>Froga</i>
* probatu	probar	"Ez dut ardorik probatzen"	<i>Dastatu</i>
probetxu	provecho		
* problema	problema	"Problemaren bat daukazu?"	<i>Arazo</i>
programa	programa		
propio	propio		<i>Bere. Norbere</i>
	expresamente, a propósito	"Propio egin du"	
proposamen	propuesta		
proposatu	proponer		
protesta	protesta		
prozedura	procedimiento		
prozesu	proceso		
punta	punta		<i>Mutur</i>
* puntu	punto	"Zenbat puntu?"	
* puska	pedazo	"Ekarri puska bat!"	<i>Zati</i>
puskatu	romper, hacer pedazos		<i>Hautsi. Apurtu</i>
pusketa	trozo, trocito.		<i>Zati</i>
putz egin	soplar		<i>Haize eman</i>
putzu	pozo		
	charco	"Putzu batean sartu naiz"	
puztu	hinchar, inflar	"Gurpila puztu"	<i>Haizatu</i>

S

sabai	techo	"Sabaia pintatu dugu"	
sabel	vientre		
* sagar	manzana	"Sagarrak biltzen ibili gara"	
sagardo	sidra	"Botila bat sagardo edan genuen"	
sagu	ratón	"Katuak sagua harrapatu zuen"	
* saiatu	intentar, esforzarse	"Saiatzen ari naiz"	<i>Ahalegindu</i>
saihets	costado		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
saihets	costilla		<i>Saihetsezur</i>
sail	sección		
	serie	<i>"Sail honetan gazteak sartzen dira"</i>	
sailkapen	clasificación		
saio	prueba, ensayo		
	actuación, función	<i>"Dantza saioa"</i>	
sakabanatu	esparcir	<i>"Jendea sakabanatu egin zen"</i>	
sakatu	presionar	<i>"Botoiari sakatu"</i>	<i>Zanpatu</i>
* sakon	profundo	<i>"Azterketa sakona egin dugu"</i>	
sala	sala		
salatu	denunciar, delatar	<i>"Bere laguna salatu zuen"</i>	
salbatu	salvar		
salda	caldo	<i>"Salda beroa hartuko dugu"</i>	
* saldu	vender	<i>"Etxea saldu dut"</i>	
salsa	enredo, jaleo	<i>"A ze saltsa!"</i>	
saltatu	saltar		<i>Salto egin. Jauzi egin</i>
salto	salto	<i>"Salto egin zuen"</i>	<i>Jauzi</i>
saltsa	salsa		
saltzaile	vendedor		
* samar	bastante	<i>"Isil samarra"</i>	
samur	tierno	<i>"Haragia samurra da"</i>	
sano	sano		
	franco, de carácter abierto	<i>"Bai mutil sanoa!"</i>	
santu	santo		<i>Saindu</i>
sardexka	tenedor		
sardina	sardina		
* sare	red	<i>"Sareak bota dituzte"</i>	
sargori	bochorno, calor pesado	<i>"Sargori dago"</i>	
sari	pago		<i>Ordain</i>
	premio	<i>"Sariak banatu dituzte"</i>	
sariketa	concurso, premio		
saritu	premiar, recompensar		
* sarrera	entrada	<i>"Etxeko sarrera"</i>	
* sarri	frecuentemente	<i>"Sarri etortzen naiz"</i>	<i>Maiz</i>
sartu	entrar	<i>"Oraintxe sartu da"</i>	
* sartu	meter	<i>"Berokia armairuan sartu dut"</i>	
sasi	zarza, matorral		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
sasi	(en composición) falso	"Sasi-maisu"	
saski	cesta		
* sasoi	época, sazón	"Bada sasoia"	
	buena salud	"Sasoiko gizona"	
segida	continuación	"Ez du izan segidarik" "Segidan"	
* segitu	seguir	"Segi aurrera!"	Jarraitu
segituan	en seguida		Berehala
segun	según	"Segun zer gertatzen den"	Arabera
segur aski	seguramente	"Bihar joango naiz segur aski"	Seguru asko
* seguru	seguro	"Seguru zaude?"	Ziur
sehaska	cuna	"Haurra sehaskan dago"	
seinale	señal	"Ongi dagoen seinale"	
* sekula ez	nunca	"Sekula ez nuen ikusi"	Inoiz ez
* seme	hijo	"Bi seme eta hiru alaba ditu"	
seme-alabak	hijos en general, hijos e hijas	"Zenbat seme-alaba dituzu?"	
* senar	marido	"Zer moduz senarra?"	Gizon
senar-emazteak	marido y mujer, matrimonio	"Senar-emazteak dira"	Andre-gizonak
senargai	novio, prometido		
sendagile	médico		Mediku. Osagile
* sendatu	curar, sanar	"Sendatuko zara"	Osatu
sendi	familia		Familia
sendo	fuerte, firme	"Etxe sendoa da"	
senide	pariente próximo, familiar	"Bost senideko familia"	
sentibera	sensible, susceptible		
sentimendu	sentimiento		
* sentitu	sentir	"Zer sentitzen duzu nireganako?"	
* serio	serio		
	seriamente, en serio	"Serio esaten dizut"	
sexu	sexo		
sikatu	secar		Lehortu
siku	seco		Lehor
sinatu	firmar		Izenpetu
sindikatu	sindicato		
sinesmen	creencia, fe	"Ez dut sinesmen handirik horretan"	
* sinetsi	crear	"Sinesten dut"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
sistema	sistema	"Sistema txara da hori"	
sobera	demasiado	"Sobera jende"	<i>Gehiegi. Lar</i>
sobratu	sobrar	"Dirua sobratu zait"	<i>Sobran egon</i>
soil	raso, calvo		
	mero, simple	"Langile soila"	
* soineko	vestido	"Soineko berria erosi dut"	
* soinu	sonido, ruido	"Soinua entzuten da"	
soka	cuerda		<i>Lokarri</i>
soldadu	soldado		<i>Gudari</i>
soldata	sueldo, jornal		<i>Jornal</i>
solomo	lomo	"Solomoa piperrekin gustatzen zait"	
sorbalda	hombro		
sorgin	bruja		
soro	campo de siembra		
sorta	manejo	"Lore sorta"	
	colección	"Liburu sorta"	
* sortu	surgir, nacer	"Problemak sortu dira"	
	crear, producir		
* su	fuego	"Sutara bota nuen" "Su eman diot" "Su hartu du"	
* sudur	nariz	"Sudur luzea dute euskaldunek"	
suertatu	acontecer casualmente, hallarse casualmente	"Euria suertatu zen"	
suerte	suerte	"Ez dut suerterik izan"	<i>Zori. Zorte</i>
sufritu	sufrir		<i>Pairatu</i>
suge	serpiente		
suhi	yerno	"Hori Mariaren suhia da"	
sukaldari	cocinero		
* sukalde	cocina	"Sukaldean bazkaltzen dut"	
sukar	fiebre.		<i>Kalentura</i>
sumatu	percibir, sospechar	"Zerbait arraroa sumatu nuen"	
suntsitu	destruir		
susmatu	sospechar	"Susmatzen nuen hori zela"	<i>Susmoak izan</i>
susmo	recelo, sospecha	"Susmo txarrak ditut"	
suspertu	recuperarse, avivar, reanimar	"Lorea suspertu da"	
sustrai	raíz		<i>Zuztar. Erro</i>
sutan	ardiendo		
	enfurecido	"Sutan jarri zen"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
sute	incendio	"Sute izugarria piztu zen"	
sutondo	parte cercana al fuego, hogar	"Sutondoan jesarrita dago"	
T			
tabako	tabaco		
* taberna	bar, taberna	"Tabernaz taberna ibiltzen dira"	
tailer	taller		<i>Lantegi</i>
* talde	grupo	"Gizon talde bat"	
* tamaina	tamaño		
tankera	forma, traza, estilo	"Tankera txarrekoa da"	
tanta	gota	"Euri tanta bat jausi zait"	<i>Tanto</i>
tapa	tapa		
tapatu	tapar		<i>Estali</i>
* tarte	intervalo, distancia	"Tartea utzi bi mahaien artean"	
te	te	"Tea oso maitea dut"	
teatro	teatro		<i>Antzerki</i>
teila	teja		
teilatu	tejado	"Teilatua konpontzen ari dira"	
tela	tela		<i>Oihal. Ehun</i>
* telebista	televisión		
* telefono	teléfono		
tente	tieso, erguido	"Tente dabil"	
tinta	tinta		
tipula	cebolla		<i>Kipula</i>
tira	venga!, vamos!	"Tira, goazen etxera!"	
tirabira	disputa, tira y afloja	"Tirabiran ibili dira"	
* tiratu	tirar, estirar	"Tira ezazu hortik!"	
 tiro	tiro, disparo		
toalla	toalla		
tokatu	tocar, corresponder	"Loteria tokatu zait"	<i>Egokitu</i>
* toki	sitio, lugar	"Ez da tokirik geratzen"	<i>Leku</i>
tolestu	doblar, plegar	"Izarak tolestu ditugu"	
* tomate	tomate		
* tontakeria	tontería	"Tontakeriak"	
tonto	tonto		<i>Kaiku. Lelo. Inozo</i>
tontor	cumbre	"Mendi-tontorra"	
	hinchazón		
* topatu	encontrar, topar	"Iñakirekin topatu naiz"	<i>Aurkitu</i>

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
tori	toma!	"Tori pixka bat"	
total	tartamudo		
* traba egin	estorbar, molestar	"Traba egiten didazu"	<i>Enbarazu egin</i>
tragatu	tragar		<i>Irentsi</i>
trago	trago	"Trago batean edan zuen"	
trakets	torpe	"Oso trakets idazten du euskaraz"	
trankil	tranquilo	"Trankil egon!"	<i>Lasai</i>
tranpa	trampa		
trapu	trapo	"Trapu zaharrak"	<i>Zapi</i>
tratamendu	tratamiento		
tratu	trato, relación	"Tratu handia du Aitorrekin"	
	trato, arreglo		
trebe	hábil	"Idazle trebea da"	<i>Abil</i>
* tren	tren	"Trenean sartu nintzen"	
trenbide	vía férrea, ferrocarril		
tresna	utensilio, aparato	"Tresna asko behar ditut nire lanerako"	
trinko	compacto, macizo, denso		
tripa	tripa	"Tripa agerian duzu"	<i>Sabel</i>
* triste	triste	"Triste nago"	
tristura	tristeza	"Tristura sartu zitzaidan"	
truke	cambio, intercambio, trueque	"Diru trukea"	
trumoi	trueno	"Trumoiak eta tximistak"	
txabola	chabola		
txahal	ternero, -a		
txakolin	chacolí	"Zein goxoa den txakolina!"	
* txakur	perro	"Txakur zikin hori!"	
txalo	aplauso	"Txalo asko jaso zituen"	
txalupa	barca		<i>Batel</i>
* txamarra	zamarra, chaquetón		
txanda	turno, vez	"Zure txanda da"	
txano	gorro, caperuza		
txanpon	moneda, dinero	"Txanponak erori zaizkit"	<i>Sos</i>
txantxetan	en broma	"Txantxetan zabilta, ala?"	
txapel	boina	"Ez du inoiz txapelik janzten"	
txapeldun	campeón		
	que usa boina	"Gizon txapeldun bat"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
txapelketa	campeonato	<i>"Mus-txapelketa"</i>	
* txar	malo	<i>"Bazkari txarra da gaurkoa"</i>	
txartel	billete, boleto, tarjeta		
txarto	mal, de mala manera	<i>"Txarto nago"</i>	<i>Gaizki</i>
* txerri	cerdo	<i>"Zerri txuleta"</i>	<i>Txerri. Urde</i>
txerrikeria	cerdada	<i>"Zerrikeria ederra egin dizute!"</i>	
txerto	vacuna	<i>"Txertoa jarri didate"</i>	
	injerto		
* txiki	pequeño	<i>"Sukalde txikia dugu"</i>	<i>Ttipi. Txiker</i>
txikitu	disminuir, reducir		
	destrózar	<i>"Txikituko zaitut!"</i>	
tximeleta	mariposa		<i>Pinpilinpauxa</i>
tximinia	chimenea		
tximino	mono	<i>"Tximinoaren moduko ibilera du"</i>	
tximista	rayo	<i>"Tximistak eta trumoiak izan ziren"</i>	
txindurri	hormiga		<i>Inurri</i>
txingor	granizo	<i>"Txingorra ari du"</i>	<i>Kazkabar</i>
txipiroi	calamar, chipirón		
txiste	chiste		
txistu	silbido		
	chistu, instrumento musical		
txita	pollito	<i>"Txitak bere amaren atzetik doaz"</i>	
txiza egin	orinar, mear		<i>Pixa egin</i>
txizagura	ganas de orinar		<i>Pixagale</i>
txo	voz para llamar a muchachos o amigos	<i>"Txo, etorri hona!"</i>	
txoko	rincón	<i>"Txoko batean geratu zen, lotsatuta"</i>	
* txokolate	chocolate		
* txori	pájaro	<i>"Txoriek hegan egiten dute"</i>	
txorizo	chorizo		<i>Lukainka</i>
txosten	informe		
* txukun	ordenado, limpio	<i>"Toki txukuna da"</i>	
txukundu	adecentar, asear	<i>"Etxea txukunduko dut""Txukun zaituz!"</i>	
txuleta	chuleta		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
U			
* uda	verano	"Udan oporrak izaten ditut"	
* udaberri	primavera	"Udaberrian bazterrak lorez betetzen dira"	
* udaletxe	ayuntamiento, Casa Consistorial		
udare	pera		<i>Madari</i>
* udazken	otoño	"Udazkenean zuhaitzak historik gabe gelditzen dira"	
ugaldu	aumentar, multiplicar	"Arropa dendak ugaldu egin dira"	<i>Ugaritu</i>
ugari	abundante, mucho	"Jende ugari bazen mendian"	
ugazaba	patrón, amo		<i>Nagusi</i>
ukabil	puño		
ukatu	negar	"Den-dena ukatu zuen"	
* ukitu	tocar	"Ez zaitut ukitu"	<i>Ikutu</i>
uko egin	renunciar	"Uko egin dio sariari"	
ukondo	codo		
ukuilu	cuadra		<i>Korta</i>
* ulertu	comprender, entender	"Ez dut ulertzen"	<i>Aditu. Entenditu. Konprenitu</i>
* ume	noño, niña, crío, cría	"Katuak umeak izan ditu"	
umil	humilde		<i>Apal</i>
* umore	humor	"Umore onean ibili ginen"	
une	momento	"Une hartan ez nekien zer egin"	<i>Memento</i>
* ur	agua	"Nik ura bakarrik edaten dut"	
urak hartu	encogerse (la ropa)	"Prakak urak hartu ditu"	
urdai	tocino		
urdaiazpiko	jamón	"Urdaiazpiko xerra bat jango nuke!"	
urdail	estómago		
* urdin	azul	"Itsaso urdina"	
urduri	nervioso, inquieto	"Urduri nago"	
urkatu	ahorcar	"Bere burua urkatu zuen"	
urrats	paso		<i>Pauso</i>
urratu	desgarrar		
	rasguño, raspadura		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* urre	oro	"Urrezko eraztuna"	
* urri	octubre		
	escaso	"Bazkaria urria izan da"	
* urrun	lejos	"Urrun dago"	<i>Urruti</i>
	lejano		<i>Urruti</i>
urruti	lejos		<i>Urrun</i>
	lejano		<i>Urrun</i>
* urtarril	enero	"Urtarrilean eskiatzera joango naiz"	
* urte	año	"Datorren urtean"	
urtebete	un año	"Urtebete daramat lanean"	
urtebetetze	cumpleaños	"Noiz da zure urtebetetzea?"	
* urtero	todos los años, anualmente	"Urtero joaten naiz Frantziara"	
urtu	derretirse, fundirse	"Izotza urtu da"	
* usain	olor	"Usain ona du lore honek"	
uso	paloma		
* uste izan	creer, pensar	"Baietz uste dut"	
ustekabe	imprevistamente, sin pensarlo	"Ustekabean asmatu dut"	
	imprevisto		
ustel	podrido, corrompido	"Sagar ustela"	
usteldu	podrirse, corromperse		
ustez	al parecer	"Ustez bai"	
	en opinión de	"Nire ustez"	
* utzi	dejar, permitir	"Ez dio joaten utzi"	
uzker	pedo		<i>Puzker</i>
* uztail	julio	"Uztailean jai hartuko dut"	

X

xaboi	jabón		
xehetasun	detalle	"Xehetasunak ez ditut ezagutzen"	
xelebre	persona graciosa u original	"Oso emakume xelebrea da"	
xerra	filete	"Xerra patata frijituekin"	
xume	pequeño, humilde, sencillo	"Gizon xumea da"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
Z			
* zabal	ancho	"Bide zabala dago"	
* zabaldu	extender, ensanchar	"Berria azkar zabaldu zen"	
	abrir		<i>Ireki</i>
* zabalik	abierto, extendido	"Besoak zabalik"	<i>Irekit</i>
zabar	negligente, descuidado		
zabor	basura, suciedad		<i>Zarama. Zakar. Sastar</i>
* zahar	viejo, antiguo, anciano	"Zaharra naiz"	
* zahartu	envejecer	"Zahartuta dago"	
* zail	difícil	"Zaila da dena ondo egitea"	<i>Gaitz</i>
	correoso, tenaz		
zailtasun	dificultad		
* zain	esperando, aguardando	"Zure zain nengoan"	
	vena		
* zaindu	vigilar, guardar, cuidar	"Haurra zaintzen nago"	<i>Jagon</i>
zakar	rudo, tosco, bruto	"Gizon zakarra"	
	basura		<i>Zabor</i>
zakarrontzi	cubo de la basura		
zakil	pene		
zaku	saco		
zalantza	duda	"Zalantzan nago"	<i>Duda</i>
zalaparta	alboroto, estruendo	"Hau zalaparta!"	
* zaldi	caballo	"Zaldi gainean ibili naiz"	
zale	aficionado, amante	"Mutizalea"	
zaletasun	afición		
zama	carga		<i>Karga</i>
zango	pierna		<i>Hanka</i>
zapaldu	pisar		<i>Zanpatu</i>
	aplastar		
zaparrada	chaparrón	"Zaparrada ederra bota du!"	
* zapata	zapato	"Zapata pare bat"	<i>Oinetako</i>
zapatari	zapatero		
zapatila	zapatilla		
zapatu	sábado		<i>Larunbat</i>
* zapi	trapo	"Zapi bat emadazu!"	
	pañuelo		
* zarata	ruido	"Kaleko zarata entzuten da"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
zarpail	basto andrajoso	<i>"Zein gizon zarpaila!"</i>	
zartada	sopapo		<i>Zartako. Masaileko</i>
zartagin	sartén		
zatar	estropajo feo		<i>Itsusi</i>
* zati	trozo, pedazo, parte	<i>"Ogi zati bat"</i>	<i>Puska</i>
zatiketa	división		
zaitu	partir, dividir, hacer pedazos	<i>"Ogia zatituko duzu?"</i>	
zaunka	ladrido	<i>"Txakurrak zaunka egiten du"</i>	
zauri	herida	<i>"Hanka zauriz josita du"</i>	
zauritu	herir	<i>"Zaurituta dago"</i>	
ze	porque		<i>Zeren</i>
* zehir	a través de	<i>"Itsasoan zehir"</i>	
zeharka	indirectamente, de costadillo	<i>"Zeharka begiratu zion"</i>	
zeharo	totalmente, completamente	<i>"Zeharo nekatuta"</i>	<i>Erabat. Guztiz</i>
zehatz	exacto, preciso	<i>"Datu zehatzak ditugu"</i>	
zehaztu	precisar, concretar		
* zein	cuál, quién	<i>"Zein nahi duzu?"</i>	
zeken	avaro, tacaño		<i>Zikoitz</i>
zelai	prado, campo llano	<i>"Zelaian jarrita egon gara"</i>	<i>Lau</i>
zelako	cómo, de qué características.		<i>Nolako</i>
zelan	cómo, de qué manera.		<i>Nola</i>
zenbait	algunos, ciertos, varios	<i>"Zenbait pertsona etorri zen"</i>	
zenbaki	número	<i>"Esan zenbaki bat!"</i>	
* zenbat	cuánto(s)	<i>"Zenbat azukre?"</i> <i>"Zenbat liburu"</i>	
zenbatgarren	qué número	<i>"Zenbatgarren kurtsoan zaude?"</i>	
zentzu	sentido juicio, cordura	<i>"Ez du zentzurik"</i>	
* zer	qué	<i>"Ze tokitan?" "Ze tokitan?"</i>	<i>Ze</i>
* zer edo zer	alguna cosa	<i>"Zer edo zer erosiko diogu"</i>	
* zera	muletilla: esto	<i>"Zera esan zidan, ni ere joateko" "Bai zera!"</i>	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
zeratu	muletilla: efectuar, hacer algo	"Hori hobet zeratu behar da"	<i>Zertu</i>
* zerbait	algo	"Zerbait egin behar da"	
zerbitzatu	servir		
zerbitzu	servicio		
zeregin	quehacer, ocupación	"Zure zeregina da"	<i>Egiteko</i>
zeren	porque	"Zeren egoera oso larria baitzen"	<i>Ze</i>
zerga	impuesto, contribución		
* zergatik	por qué	"Zergatik etorri zara?"	
zerikusi	relación, que ver	"Badu zerikusia"	
zerra	sierra		
zerrenda	lista, relación	"Ikasleen zerrenda"	
* zertarako	para qué	"Zertarako da tresna hau?"	
zertu	muletilla: efectuar, hacer algo	"Kotxea zertu zitzaidan"	<i>Zeratu</i>
* zeru	cielo	"Zeru garbia dago"	
zeu	tú mismo, usted mismo	"Zeuk egin duzu"	<i>Zerori</i>
zeuek	vosotros mismos		<i>Zerok</i>
zezen	toro	"Zezenetara joan"	<i>Zerok</i>
zientzia	ciencia		
zigarro	cigarro		
zigor	castigo	"Zigorra ipini didate"	
* zikin	sucio	"Zikina dago"	<i>Lohi</i>
	suciedad, mancha	"Zikin bat"	
* zikindu	ensuciar		<i>Lohitu</i>
zikinkeria	suciedad, porquería	"Hau zikinkeria!"	<i>Lohikeria</i>
zilar	plata	"Zilarrezko belarritakoak"	
zilbor	omblijo		
zimur	arruga	"Aurpegiko zimurrak kendu nahi ditut"	
zin egin	jurar	"Zin dagit hitza beteko dudala"	
* zine	cine		<i>Zinema</i>
zintz egin	sonarse los mocos	"Zintz egin ezazu!"	
zintzilik	colgando	"Urdaiazpikoa sabaitik zintzilik dago"	<i>Esekita</i>
zintzo	formal, honrado	"Zintzoa izan zaituz!"	
zipriztin	salpicón, salpicadura	"Zipriztinak bota zituen"	
zira	chubasquero, impermeable	"Zira beti eramaten dut mendira"	
zirikatu	pinchar, hostigar, tentar	"Beti zirikatzen zabiltza"	

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
zirriborro	garabato, borrador	"Hitzaldiaren zirriborroa prestatu dut"	
zirrikitu	rendija	"Zirrikitu batetik ikusi nuen dena"	Zirritu
zital	terco, bellaco	"Zital hori!"	
ziur	seguro	"Ziur zaude?"	Seguru
zola	suela	"Zapataren zola zulatu zait"	
zomorro	bicho, insecto	"Zomorro asko dabil belarretan"	
zopa	sopa	"Arrain-zopa"	
zor	deuda	"Zor handiak ditut" "Zorretan nago zurekin"	
zor izan	deber, adeudar	"Mila pezeta zor diot"	
zorabio	mareo, vértigo	"Zorabioa izan dut bat batean"	
zoragarri	encantador	"Leku zoragarria da hau"	
zorakeria	insensatez, locura	"Zorakeriarik ez esan!"	
* zoratu	enloquecer	"Pozak zoratzen dago"	
zorion	felicidad, dicha		
* zorionak	felicidades, enhorabuena	"Zorionak, Ander"	
zorionez	afortunadamente	"Zorionez ez da ezer gertatu"	Beharrik
zoriontsu	feliz	"Zoriontsuak izan ziren"	
zoritxar	desgracia, desdicha		Zorigaitz
zoritxarrez	desgraciadamente	"Zoritxarrez ez dugu ezer irabazi"	Zorigaitzez
zoro	loco	"Zoroa dago"	Ero
zorri	piojo	"Zorria baino lotsagabeagoa zara"	
zorro	boltsa, cartera	"Zorroa ekar ezazu, gauzak eramateko"	
zorrotz	afilado	"Labana zorrotza dago"	
zoru	piso, suelo		Behe. Lur
zotin	hipo	"Zotinka ari da"	
zozketa	sorteo		
* zu	tú, usted	"Zu nor zara?"	
* zubi	punte	"Zubi berria egiten ari dira"	
* zuek	vosotros	"Zuek ez dakizue ezer!"	
* zuen	vuestro	"Toalla hau zuena al da?"	
* zuhaitz	árbol		Arbola
zuhur	prudente	"Zuhur jokatzan duen pertsona da"	
zulatu	pinchar, agujerear		

<i>Euskara</i>	<i>Gaztelania</i>	<i>Adibideak</i>	<i>Sinonimoak</i>
* zulo	agujero	"Zulo batean erori zen"	
zur	madera	"Zurezko ohea"	<i>Egur</i>
* zure	tu, tuyo	"Zure begiak"	
* zuri	blanco	"Zuri-zuria gelditu zen!"	<i>Txuri</i>
zuritu	blanquear		
	pelar	"Patatak zuritzen ari naiz"	
zurrumurru	rumor	"Zurrumurruak entzun ditut"	<i>Esamesak</i>
zurrunga	ronquido	"Zurrungaka ari da"	
zurrut egin	sorber	"Zurrut egin du"	<i>Zurruptatu</i>
zutabe	columna		
* zutik	de pie, en pie	"Zutik daramat egun osoa"	
* zuzen	derecho, recto	"Bide zuzena" "Zuzenean"	<i>Artez</i>
	justo	"Ez da zuzena"	
zuzendari	director		
zuzendu	rectificar, enderezar, corregir	"Azterketak zuzendu"	
	dirigir, corregir		